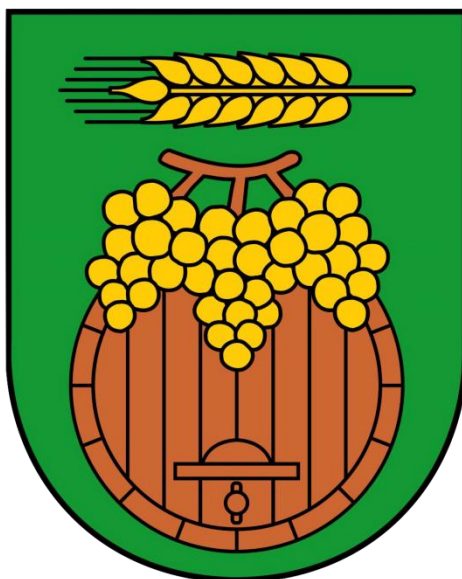

**PLAN GOSPODARENJA OTPADOM
OPĆINE KNEŽEVI VINOGRADI ZA RAZDOBLJE
2018.-2023. GODINE**

svibanj, 2018.

Naručitelj: Općina Kneževi Vinogradi
adresa: Hrvatske Republike 3, 31309 Kneževi Vinogradi
OIB: 35938293122
telefon: +385 31 730 938
e-mail: pisarnica@knezevi-vinogradi.hr

Izrađivač: ANT d.o.o.
adresa: Medarska 69, 10090 Zagreb
OIB: 67120058773
telefon: +385 1 3863 391
e-mail: ant@ant.hr

Voditelji izrade: Borjan Svetina, dipl. ing. geol.

Tomislav Malešević, mag. chem.

Suradnici: Zlatko Grčić, mag. biol.

Laura Pismarović, univ. bacc. geol.

Zoran Mačkić

Direktor:
Zoran Mačkić

KRATICE

U ovom dokumentu korištene su sljedeće kratice:

BAT – najbolja raspoloživa tehnika (Best available technique)

EE otpad – otpadni električni i elektronički uređaji i oprema

EU – europska unija

FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

HAOP – Hrvatska agencija za okoliš i prirodu

ISGO – Informacijski sustav gospodarenja otpadom

JLS – jedinica lokalne samouprave

MZOE – Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

NN – Narodne novine

PGO RH – Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine

ZOGO – Zakon o održivom gospodarenju otpadom

SADRŽAJ

1. UVOD I POLAZNE OSNOVE	6
1.1 Institucionalni okvir.....	9
1.2 Nazivlje u planu.....	11
1.3 Pravni okvir	14
2. STANJE U GOSPODARENJU OTPADOM	16
2.1 Opis jedinice lokalne samouprave Općine Kneževi Vinogradi.....	16
2.2 Analiza stanja u gospodarenju otpadom.....	20
2.3 Ocjena stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području Općine Kneževi Vinogradi.....	23
2.4 Proizvedeni otpad	26
2.5. Odvojeno sakupljeni otpad	26
2.6. Odlaganje komunalnog i biorazgradivog otpada.....	26
3. CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM I OBVEZE U GOSPODARENJU OTPADOM	27
4. POSTOJEĆE I PLANIRANE GRAĐEVINE I UREĐAJI ZA GOSPODARENJE OTPADOM	45
4.1 Postojeće građevine i uređaji za gospodarenje otpadom.....	45
4.2 Planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom	45
5. STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	46
6. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU	46
7. MJERE ZA OSTVARIVANJE CILJA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA.....	47
7.1 Smanjivanje ili sprječavanje nastanka otpada	47
7.2 Edukacija i informiranje javnosti.....	51
7.2.1 Ciljevi.....	51
7.2.2 Ciljne skupine.....	52
7.2.3 Prijedlog mjera za ostvarivanje postavljenih ciljeva:.....	53
7.3 Akcije prikupljanja otpada.....	53
8. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	55
8.1 Gospodarenje opasnim otpadom	55

8.2	Gospodarenje posebnim kategorijama otpada	56
9.	MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA.....	64
10.	MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA	65
10.1	Zeleni otoci i pojedinačni spremnici.....	65
10.2	Reciklažno dvorište	66
10.3	Sakupljanje krupnog komunalnog (glomaznog) otpada iz domaćinstava	67
11.	POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA	68
12.	IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE MJERA	69
12.1	Izvori financiranja.....	69
12.2	Financijska sredstva potrebna za ulaganja u stavke potrebne za izvršenje Plana gospodarenja otpadom.....	70
13.	ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE	73
13.1	Terminski plan realizacije aktivnosti predviđenih ovim Planom	73
13.2	Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske	73

1. UVOD I POLAZNE OSNOVE

Gospodarenje otpadom obuhvaća niz aktivnosti, odluka i mjera te provedbu istih uz usku suradnju političkog vodstva, stručnjaka te stanovništva. Gospodarenje otpadom predstavlja značajan problem zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj. Zakonodavni okvir gospodarenja otpadom u Hrvatskoj usklađen je sa pravnom stečevinom EU, a *Zakon o održivom gospodarenju otpadom* („Narodne novine“ br. 94/13, 73/17) (u nastavku: ZOGO) predstavlja ključni usklađeni propis. ZOGO utvrđuje mjere za sprječavanje ili smanjenje opasnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš kroz smanjenje količina otpada koje nastaju te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz korištenje vrijednih svojstava otpada. U svrhu učinkovitog provođenja zakonodavnog okvira gospodarenja otpadom na razini Hrvatske, ZOGO propisuje i obvezu donošenja planskih dokumenata u području gospodarenja otpadom.

Krovni planski dokument predstavlja *Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske*, a prateći planski dokumenti su planovi gospodarenja otpadom pojedinih jedinica lokalne samouprave.

Sukladno navedenom, Općina Kneževi Vinogradi dužna je, kao jedinica lokalne samouprave, temeljem članka 28. ZOGO-a na svom području osigurati donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom. Ovaj *Plan gospodarenja otpadom Općine Kneževi Vinogradi za razdoblje 2018.-2023. godine* (u nastavku: *Plan*) izrađuje se u skladu sa sljedećim dokumentima koji predstavljaju temelj gospodarenja otpadom za predmetno područje:

- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ br. 3/17) (u nastavku: *PGO RH*),
- ZOGO.

Ovaj Plan izrađen je primjenjujući red prvenstva gospodarenja otpadom propisan člankom 7. ZOGO-a. Red prvenstva gospodarenja otpadom predstavlja temelj društva usmjerenog održivom gospodarenju otpadom, a glasi:

1. Sprječavanje nastanka otpada
2. Priprema za ponovnu uporabu
3. Recikliranje
4. Drugi postupci oporabe (npr. energetska oporaba)
5. Zbrinjavanje otpada.

Člankom 21. ZOGO-a propisano je sljedeće:

(1) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži sljedeće:

1. analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave
2. podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva
3. podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom
4. podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju
5. mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada
6. opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada
7. mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
8. mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada
9. popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
10. organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom
11. rokove i nositelje izvršenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

(2) Jedinica lokalne samouprave dužna je za prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave ishoditi **prethodnu suglasnost** upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša

(3) Nadležno upravno tijelo izdaje **prethodnu suglasnost** ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave usklađen s odredbama ovog Zakona, propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i Plana gospodarenja otpadom RH

(4) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi **predstavničko tijelo** jedinice lokalne samouprave.

(5) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi na razdoblje od **šest godina**, a njegove izmjene i dopune po potrebi.

(6) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave objavljuje se u **službenom glasilu** jedinice lokalne samouprave.

PGO RH osnovni je planski dokument gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj te sadrži sljedeće:

- stanje gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj,
- osnovne ciljeve gospodarenja otpadom,
- procjenu razvoja tijeka otpada, potrebe i način uspostave novih sustava i mreže građevina i uređaja za gospodarenje otpadom,
- kriterije za određivanje načelnih lokacija i potrebnih kapaciteta novih građevina i postrojenja,
- opće tehničke zahtjeve za građevine i postrojenja,
- organizacijske aspekte gospodarenja otpadom i raspodjelu odgovornosti između privatnih i javnih subjekata koji se bave gospodarenjem otpadom,
- mjere za provedbu plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- projekte važne za provedbu plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- plan sprječavanja nastanka otpada,
- financijska sredstva za provedbu mjera plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- procjenu korisnosti i prikladnosti uporabe ekonomskih instrumenata u gospodarenju otpadom uz nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Temeljni zadatak *PGO RH* u navedenom razdoblju je organiziranje sustava gospodarenja otpadom na način da se omogući ispunjavanje ciljeva zadanih EU zakonodavstvom i propisima. Temeljem zadanih EU ciljeva i ocjene postojećeg stanja u gospodarenju otpadom *PGO RH* definirani su konkretni ciljevi koje je potrebno dostići do kraja 2022. godine.

Gospodarenje otpadom temelji se na uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite okoliša, uređenih posebnim propisima, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse. Suvremeni koncept gospodarenja otpadom nalaže da se otpadom treba upravljati bez opasnosti za ljudsko zdravlje i za okoliš, a posebice bez rizika utjecaja na vodu, zrak, tlo, biljke ili životinje, bez stvaranja smetnji bukom ili mirisima, te bez negativnog djelovanja na okolicu ili mjesta od posebnog društvenog interesa.

Suvremeno gospodarenje otpadom temelji se na sljedećim načelima:

1. „*Načelo onečišćivač plaća*“ - proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad;
2. „*Načelo blizine*“ - obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš;
3. „*Načelo samodostatnosti*“ - gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada;
4. „*Načelo sljedivosti*“ - utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

1.1 Institucionalni okvir

Člankom 23. ZOGO-a definirane su nadležnosti u gospodarenju otpadom. Definirano je da učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenje otpadom osiguravaju Vlada i Ministarstvo, te da su provedbena tijela državne razine Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (u nastavku: *HAOP*) i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u nastavku: *FZOEU*), dok je jedinica lokalne samouprave (u nastavku: *JLS*) dužna na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Hrvatski sabor donosi odgovarajuće zakonodavstvo i nacionalne strategije. Saborski odbor daje mišljenja o konkretnim zakonima i dokumentima. Vlada donosi Plan gospodarenja otpadom i provedbene propise (uredbe), predlaže Saboru odgovarajuće zakonodavstvo i strategije te utvrđuje obvezujuće lokacije. Vlada osigurava uvjete i propisuje mjere za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike jedno je od tijela državne uprave (ministarstva, uredi državne uprave u županijama) koje je u sektoru otpada nadležno za: izradu novog primarnog zakonodavstva i standarda; izradu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske; izradu provedbenih propisa; odobravanje Izvješća o stanju okoliša i Programa zaštite okoliša; davanje suglasnosti za aktivnosti (intervencije) koje se temelje na procjenama utjecaja na okoliš; izdavanje dozvola za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada te koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada (otpadne gume, ambalažni otpad, otpadna ulja

itd.); gospodarenje opasnim otpadom (provedba mjera); inspekciju i nadzor nad provedbom zakona i sekundarnog zakonodavstva; nadziranje *HAOP* i *FZOEU*.

FZOEU je izvanproračunska ustanova s javnim ovlastima u vlasništvu Republike Hrvatske koja ima svrhu financirati programe i projekte zaštite okoliša, što uključuje i energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije. *FZOEU* ubire razne naknade za zaštitu okoliša, koje čine vlastiti prihod Fonda, a uključuju naknade za opterećivanje okoliša opasnim i neopasnim industrijskim otpadom.

HAOP je neovisna javna ustanova osnovana *Uredbom o osnivanju Hrvatske agencije za okoliš i prirodu* („*Narodne novine*“, br. 72/15) Vlade Republike Hrvatske. *HAOP* je pravni sljednik *Agencije za zaštitu okoliša i Državnog zavoda za zaštitu prirode* te je preuzela sve njihove poslove, sva prava i obveze. *HAOP* prikuplja, obrađuje i pruža podatke koji su potrebni za učinkovitu provedbu politike zaštite okoliša, obavlja zadatke vezane uz razvoj i koordinaciju informacijskog sustava zaštite okoliša, izrađuje izvješće o stanju okoliša (sastavni dio su i izvješća o gospodarenju otpadom) koje potvrđuje *Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*. Županije i Grad Zagreb su jedinice regionalne samouprave nadležne za gospodarenje svim vrstama otpada na svom području, prikupljanje i prosljeđivanje podataka o otpadu (ROO – registar onečišćavanja okoliša), a nadležni Upravni odjeli za zaštitu okoliša i prirode u županijama izdaju dozvole za gospodarenje neopasnim otpadom. Gradovi i općine su jedinice lokalne samouprave koje su nadležne za gospodarenje komunalnim otpadom te izrađuju planove gospodarenja otpadom i određuju lokacije za gospodarenje otpadom u prostornim planovima za svoje područje.

Ostali sudionici u gospodarenju otpadom su društva koja su registrirana i imaju dozvolu za sakupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, konzultantske tvrtke, stručne organizacije i nevladine udruge. Inspekcija zaštite okoliša provodi nadzor nad provedbom ZOGO-a i pratećih podzakonskih propisa.

Informacijski sustav gospodarenje otpadom (u nastavku: ISGO) je sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša. ISGO je cjelovit dio informacijskog sustava zaštite okoliša, a ZOGO-om i podzakonskim propisima određen je sadržaj ISGO-a, procedure dostavljanja i vođenja podataka, rokovi i obrasci na kojima se podaci dostavljaju. Vođenje ISGO-a povjereno je *HAOP-u*, a nadzor nad izvršavanjem poslova vođenja ISGO-a ima *Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*.

1.2 Nazivlje u planu

Plan sadrži pojmove iz ZOGO-a idućih značenja:

- *biološki razgradivi otpad* je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom;
- *biootpad* je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;
- *biorazgradivi komunalni otpad* je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;
- *centar za gospodarenje otpadom* je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada;
- *gospodarenje otpadom* su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik;
- *građevina za gospodarenje otpadom* je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada;
- *građevni otpad* je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog čijeg građenja je nastao;
- *inertni otpad* je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama;
- *krupni (glomazni) komunalni otpad* je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je napatkom iz članka 29. stavka 11. ovoga Zakona;
- *komunalni otpad* je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva;
- *miješani komunalni otpad* je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg

posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;

- *najbolje raspoložive tehnike* su najbolje raspoložive tehnike sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša;
- *neopasni otpad* je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014;
- *neusklađeno odlagalište* je odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona o održivom gospodarenju otpadom i određeno je odlukom iz članka 26. stavka 6. istog Zakona;
- *obrada otpada* su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja;
- *odlagalište otpada* je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući: interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje, odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine), iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada
- *odvojeno sakupljanje* je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada;
- *opasni otpad* je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava iz Priloga Uredbe (EU) br. 1357/2014;
- *oporaba otpada* je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. ovoga Zakona sadržan je popis postupaka uporabe koji ne isključuje druge moguće postupke uporabe;
- *otpad* je svaka tvar ili predmet koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti;
- *otpadna ulja* su mineralna ili sintetička ulja za podmazivanje ili industrijska ulja koja su postala neprikladna za uporabu za koju su prvobitno namijenjena, primjerice ulja iz motora s unutarnjim izgaranjem i ulja reduktora, ulja za podmazivanje, ulja za turbine i hidraulička ulja;

- *ovlaštenik* je pravna ili fizička osoba – obrtnik kojem je prema ovom Zakonu dana suglasnost za sklapanje ugovora s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u vezi gospodarenja posebnom kategorijom otpada;
- *ponovna uporaba* je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni;
- *postupci gospodarenja otpadom* su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada;
- *problematicni otpad* je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada;
- *proizvodni otpad* je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača;
- *proizvođač otpada* je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada;
- *reciklažno dvorište* je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada;
- *reciklažno dvorište za građevni otpad* je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada;
- *recikliranje* je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje;
- *sakupljanje otpada* je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu;
- *skladištenje otpada* je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana;
- *sprječavanje nastanka otpada* su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju: količine otpada uključujući ponovnu

uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda, štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

- *tehnološki procesi gospodarenja otpadom* (u daljnjem tekstu: tehnološki procesi) su određene funkcionalno-tehnološke cjeline gospodarenja otpadom kojima se opisuje materijalni tok otpada, a uključuju prikupljanje, prihvata, skladištenje, prethodno razvrstavanje i razvrstavanje, miješanje otpada, pakiranje, popravak, čišćenje, provjera budućeg proizvoda i u slučaju uporabe ili zbrinjavanja otpada tehnološke procese koje je odredio podnositelj zahtjeva za dozvolu za gospodarenje otpadom sukladno smjernicama;
- *vlasnik otpada* je osoba koja je nositelj materijalnih i drugih prava i obveza u vezi otpada;
- *zbrinjavanje otpada* je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. ovoga Zakona sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada.

1.3 Pravni okvir

Republika Hrvatska je ulaskom u Europsku uniju preuzela obveze prema strategijama i direktivama vezanim za sustav gospodarenja otpadom zemalja članica pa je zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom usklađen sa zahtjevima i standardima EU.

Osnovni propisi:

- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 78/15, 12/18)
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 94/13,73/17)
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 3/17)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 117/17)
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 30/09)
- Nacionalna strategija zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 46/02)
- Nacionalni plan djelovanja na okoliš („Narodne novine“, br. 46/02)
- Pravilnik o katalogu otpada („Narodne novine“, br. 90/15)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“, br. 114/15)

Propisi za posebne kategorije otpada:

- Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom („Narodne novine“, br. 42/14, 48/14, 107/14, 139/14)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima („Narodne novine“, br. 103/14)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom („Narodne novine“, br. 50/15)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“, br. 88/15, 78/16, 116/17)
- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom („Narodne novine“, br. 97/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom („Narodne novine“, br. 99/2015)
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“, br. 111/15)
- Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“, br. 105/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“, br. 125/15, 90/16)
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“, br. 112/15)
- Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“, br. 69/16)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“, br. 113/16)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima („Narodne novine“, br. 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida („Narodne novine“, br. 117/14)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi („Narodne novine“, br. 38/08)

Ostali propisi važni za gospodarenje otpadom:

- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 61/14, 3/17)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, br. 3/17)
- Uredba o okolišnoj dozvoli („Narodne novine“, br. 8/14, 5/18)
- Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom („Narodne novine“, br. 50/2017)

2. STANJE U GOSPODARENJU OTPADOM

2.1 Opis jedinice lokalne samouprave Općine Kneževi Vinogradi

Općina Kneževi Vinogradi nalazi se na krajnjem istočnom dijelu Osječko-baranjske županije. Na istočnoj strani strani graniči sa Republikom Srbijom, na južnoj strani sa administrativnim područjem Općine Bilje, na jugo-zapadnoj strani sa Općinom Čeminac, na zapadnoj sa Gradom Belim Manastrom, na sjevero-zapadnoj strani sa Općinom Popovac te na sjevernoj strani sa Općinom Draž (Slika 1.). Administrativno područje Općine Kneževi Vinogradi prostire se na površini od 248,77 km² te obuhvaća devet (9) naselja: *Jasenovac*, *Kamenac*, *Karanac*, *Kneževi Vinogradi*, *Kotlina*, *Mirkovac*, *Sokolovac*, *Suza* i *Zmajevac*.

Stanovništvo i kućanstva

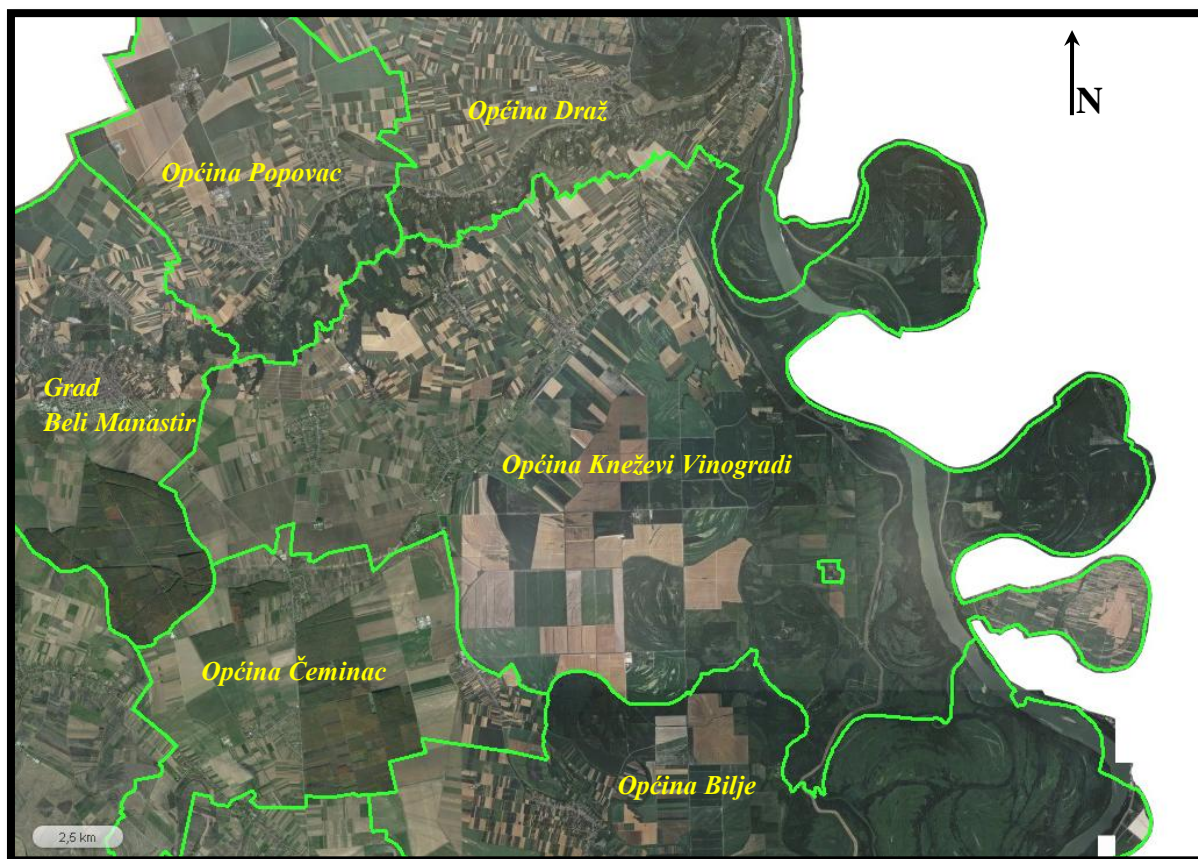
Prema službenom popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Općine Kneževi Vinogradi, ukupno je živjelo 4.614 stanovnika, u 9 naselja odnosno 1.792 kućanstva. Obzirom na površinu od 248,77 km² i navedeni broj stanovnika, gustoća naseljenosti na ovom području iznosi oko 19 stanovnika/km².

U tablici niže (Tablica 1.) prikazan je broj stanovnika Općine Kneževi Vinogradi raspoređenih po naseljima.

Tablica 1. Prikaz broja stanovnika Općine Kneževi Vinogradi raspoređenih po naseljima

Naselje	Broj stanovnika
<i>Jasenovac</i>	35
<i>Kamenac</i>	166
<i>Karanac</i>	926
<i>Kneževi Vinogradi</i>	1.657
<i>Kotlina</i>	288
<i>Mirkovac</i>	108
<i>Sokolovac</i>	14
<i>Suza</i>	567
<i>Zmajevac</i>	853

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku

Slika 1. Prikaz smještaja Općine Kneževi Vinogradi u odnosu na susjedne JLS

Gospodarstvo

Gospodarsku osnovu Općine Kneževi Vinogradi čini poljoprivredna proizvodnja, prerađivačka industrija te sve snažniji razvoj seoskog, lovnog i ribolovnog turizma.

Područje Općine čini oko 13.000 ha obradivih površina za ratarsku proizvodnju i 1.800 ha za vinogradsku i voćarsku proizvodnju. Od većih tvrtki na području Općine djeluju *Belje d.d.*, *Bor-plastika d.o.o.* i *Rabo d.o.o.* te sve brojniji obrtnici i gospodarstvenici – OPG.

Prema evidenciji iz 2013. godine, na području Općine Kneževi Vinogradi registrirano je 275 OPG-a.

Općina Kneževi Vinogradi je kao jedan od temeljnih preduvjeta za razvoj gospodarstva izgradila, odnosno u nekim mjestima još uvijek gradi, komunalnu infrastrukturu (odvodnju, ceste).

Kao pomoć razvoju obrtništva i gospodarstvu osnovana je i poduzetnička zona, gdje se s brojnim pogodnostima prodaju čestice za razvoj gospodarstva. Poslovno poduzetnička zona osnovana je na prostoru od 56 ha, gdje je otprilike 35 ha ostavljeno za razvoj obrtništva, 12 ha za razvoj turizma te ostatak za izgradnju infrastrukture.

Kako bi pružili potporu razvoju gospodarstva Općina pomaže OPG-e i gospodarstva s područja Općine kroz:

- subvenciju kamata,
- sufinanciranje zapošljavanja,
- sufinanciranje nabave opreme,
- sufinanciranje podizanja višegodišnjih nasada,
- sufinanciranje osiguranja usjeva,
- uređenje detaljne kanalske mreže i slično.

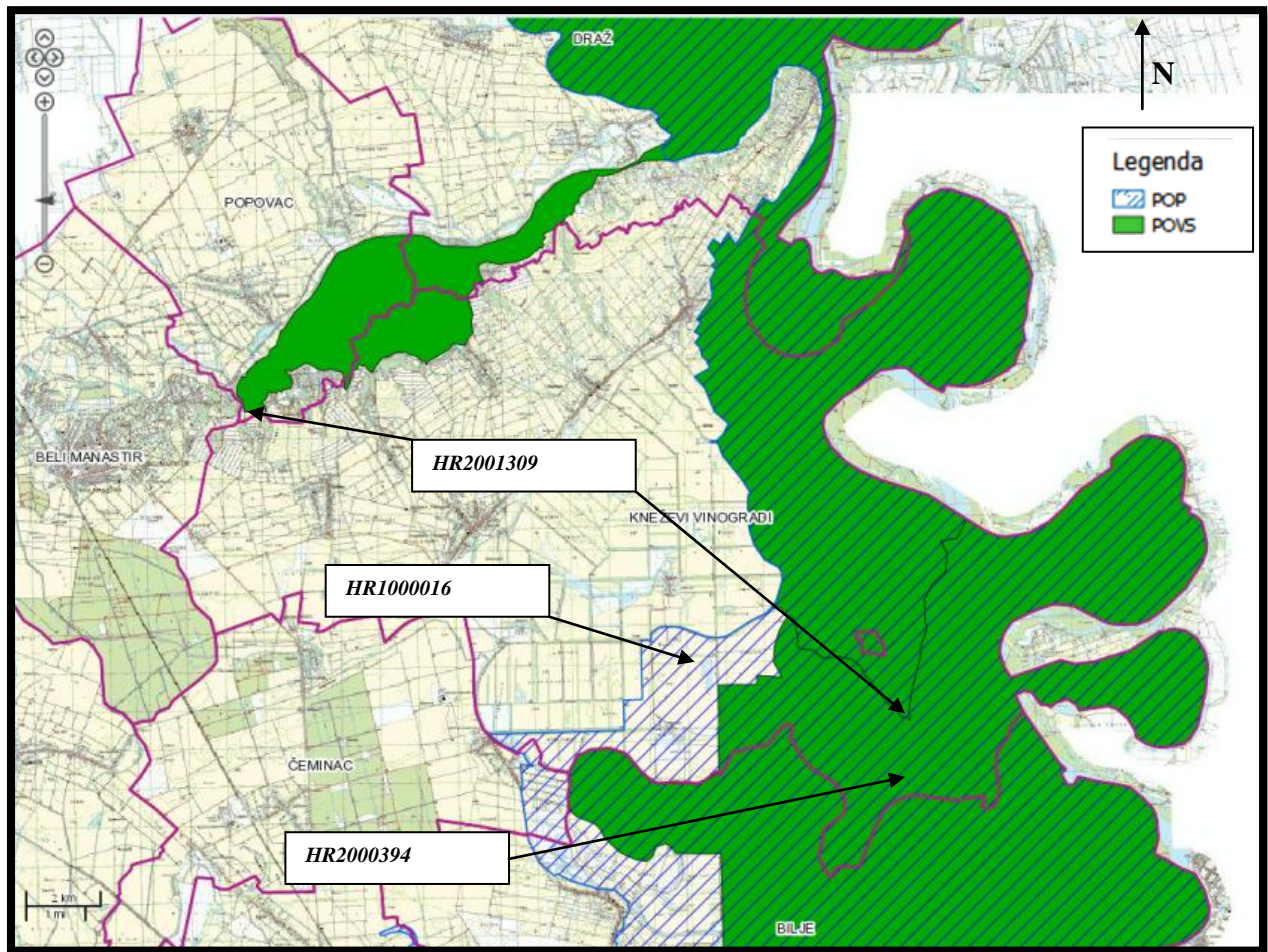
Sva dosadašnja ulaganja u gospodarstvo na području Općine rezultirali su da je Općine Kneževi Vinogradi postala jedna od gospodarsko razvijenih područja Baranje.

Područja ekološke mreže i zaštićena područja

Područja ekološke mreža

Na prostoru Općine Kneževi Vinogradi nalaze se iduća područja ekološke mreže:

- područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) **HR2001309 Dunav S od Kopačkog rita**
- područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) **HR2000394 Kopački rit**
- područje očuvanja značajno za ptice (POP) **HR 100016 Podunavlje i donje Podunavlje** (Slika 2.).

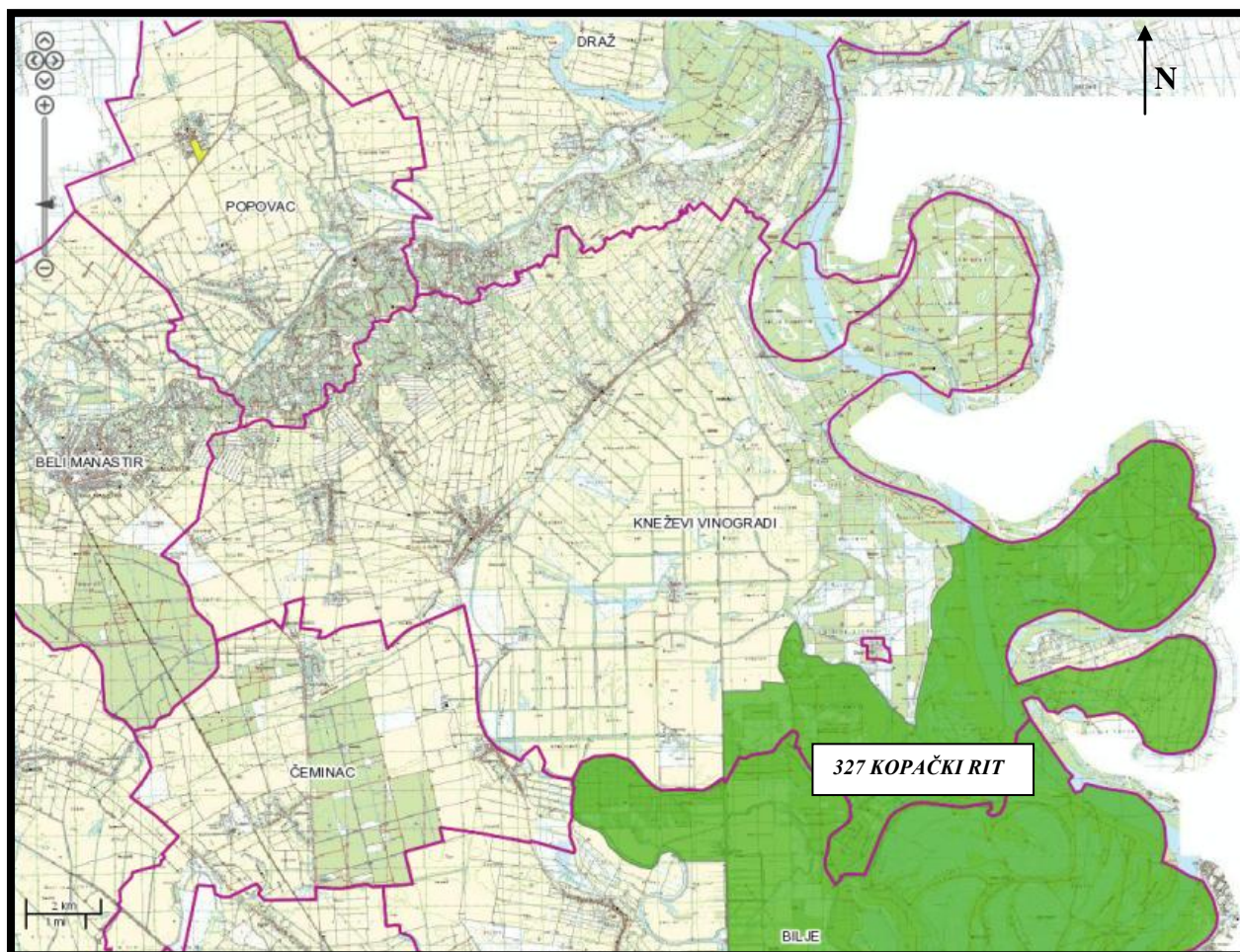

Slika 2. Područja ekološke mreže na prostoru Općine Kneževi Vinogradi

Unaprijeđenjem sustava gospodarenja otpadom na prostoru Općine Kneževi Vinogradi očekuje se pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže.

Zaštićena područja

Na prostoru Općine Kneževi Vinogradi nalazi se zaštićeno područje **327 KOPAČKI RIT – Park prirode** (Slika 3.).

Slika 3. Prikaz zaštićenog područja *Kopački rit* (zeleno obojeno) na prostoru Općine Kneževi Vinogradi

Unaprijeđenjem sustava gospodarenja otpadom na prostoru Općine Kneževi Vinogradi očekuje se pozitivan utjecaj na zaštićena područja.

2.2 Analiza stanja u gospodarenju otpadom

Jedinice lokalne samouprave dužne su na svom području osigurati uvjete za provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom sukladno članku 23. ZOGO-a.

Na području Općine Kneževi Vinogradi javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada provodi *Baranjska čistoća d.o.o.* Sjedište navedenog komunalnog poduzeća je na adresi *Ulica Republike 11, 31 300 Beli Manastir*.

Uslugom organiziranog prikupljanja, odvoza i odlaganja miješanog komunalnog otpada obuhvaćeno je oko 90% od ukupnog broja kućanstva Općine Kneževi Vinogradi.

Općina Kneževi Vinogradi podijelila je kućanstvima na svom području:

- 1.570 zelenih spremnika zapremnine 120 l za prikupljanje miješanog komunalnog otpada,
- 1.500 plavih spremnika zapremnine 120 l za prikupljanje papira te
- 1.500 žutih spremnika zapremnine 120 l za prikupljanje plastike.

Općina je navedene spremnike podijelila i školama i vrtićima te ih je postavila na grobljima i u SRC Kneževi Vinogradi.

Na području Općine Kneževi Vinogradi, na “kućnom pragu”, odvojeno se prikuplja metal i staklo putem namjenskih vrećica. Odvoz ovako odvojeno prikupljenog metala i stakla provodi se svaka tri (3) mjeseca.

Na području Općine Kneževi Vinogradi postavljeno je i osam (8) spremnika zapremnine 1.100 l za prikupljanje miješanog komunalnog otpada na idućim lokacijama:

- kod zgrade općine u naselju Kneževi Vinogradi jedan (1) spremnik,
- kod bazena u naselju Kneževi Vinogradi dva (2) spremnika,
- kod Doma kulture u naselju Karanac jedan (1) spremnik,
- kod Doma kulture u naselju Kamenac jedan (1) spremnik,
- kod Doma kulture u naselju Suza jedan (1) spremnik,
- kod Doma kulture u naselju Zmajevac jedan (1) spremnik,
- kod Doma kulture u naselju Kotlina jedan (1) spremnik.

Baranjska čistoća d.o.o. provodi prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada jednom tjedno. Miješani komunalni otpad odlaže se na Gradskom odlagalištu otpada “Beli Manastir” u Gradu Belom Manastiru.

Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti (papir, staklo, plastika, metal), *Baranjska čistoća d.o.o.* sakuplja odvojeno i predaje ovlaštenim oporabiteljima. Navedeni otpad se osim na “kućnom pragu” (papir, staklo, metal, plastika) prikuplja i na javnim površinama putem zelenih otoka u sklopu kojih su postavljeni spremnici zapremnine 1.100 l za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike i metala.

Baranjska čistoća d.o.o. papir i plastiku odvozi jednom mjesečno dok se staklo i metal odvoze 3-4 puta godišnje.

Raspored odvoza korisnog otpada stanovnici Općine Kneževi Vinogradi mogu provjeriti i na internet stranici Općine (poveznica- <http://knezevi-vinogradi.hr/wp-content/uploads/2016/01/KALENDAR-ODVOZA-2018.-godina.xls>).

Gospodarski subjekti sami nabavljaju spremnike te ugovaraju uslugu prikupljanja otpada sa ovlaštenim sakupljačem.

Naplata usluga gospodarenja komunalnim otpadom propisana je *Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s tom javnom uslugom* koja se može pogledati na internet stranici Općine Kneževi Vinogradi (poveznica: <http://knezevi-vinogradi.hr/wp-content/uploads/2013/07/Odluka-o-na%C4%8Dinu-pru%C5%BEanja-javne-usluge-prikupljanja-mije%C5%A1anog-komunalnog-otpada-i-biorazgradivog-kom-otpada-1.docx>).

Krupni (glomazni) komunalni otpad prikuplja se od stanovnika prema pozivu. Korisnici javne usluge mogu pozvati *Baranjsku čistoću d.o.o.* da preuzme glomazni otpad do količine 3 m³ dva (2) puta godišnje na svom obračunskom mjestu bez naknade sukladno rasporedu odvoza koji odredi *Baranjska čistoća d.o.o* *Kalendarom odvoza* (poveznica- <http://knezevi-vinogradi.hr/wp-content/uploads/2016/01/KALENDAR-ODVOZA-2018.-godina.xls>). Korisnici javne usluge mogu naručiti odvoz glomaznog otpada veće količine od 3 m³ i više puta godišnje na svom obračunskom mjestu po cijeni prijevoza tog otpada sukladno cjeniku *Baranjske čistoće d.o.o.*

Uz navedenu *Baranjsku čistoću d.o.o.*, na području Općine Kneževi Vinogradi, u gospodarenje otpadom uključene su i iduće tvrtke:

- *DS Smith Unijapapir Croatia d.o.o.* iz Osijeka - uporaba odvojeno prikupljenog papira, plastike, stakla, papirne i kartonske ambalaže, plastične ambalaže, staklene ambalaže,
- *Eko- Flor Plus d.o.o.* iz Osijeka – uporaba plastike i plastične ambalaže,
- *Oksid d.o.o.*, iz Darde – uporaba metalne ambalaže,
- *Lava d.o.o.*, iz Belog Manastira - uporaba metalne ambalaže.

Na području Općine Kneževi Vinogradi u postupku je uspostava odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada obzirom da je donesena *Odluka o načinu pružanja javne*

usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s tom javnom uslugom. Stanovnicima Općine podijeliti će se spremnici za odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada na obračunskom mjestu.

Općina Kneževi Vinogradi je i prije donošenja navedene Odluke omogućila zainteresiranim stanovnicima odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada. Na području Općine nalaze se tri (3) ograđena prostora (kompostišta) u naseljima *Kneževi Vinogradi*, *Karancu* i *Zmajevcu* gdje su stanovnici mogli odlagati biorazgradivi otpad.

Također, Općina Kneževi Vinogradi nabavila je 300 kompostera zapremnine 350 l koji su na raspolaganju stanovnicima koji su zainteresirani za kompostiranje u kućanstvu.

Građevni otpad sa područja Općine Kneževi Vinogradi odvozi se na gradsko odlagalište otpada "Beli Manastir" u Gradu Belom Manastiru.

Akcije prikupljanja otpada na području Općine Kneževi Vinogradi provodi komunalna tvrtka *Kneževi parkovi d.o.o.* dva (2) puta godišnje. Također, nepropisno odbačeni otpad sa javnih površina se uklanja i prema potrebi ukoliko tako onečišćenu lokaciju evidentira komunalni redar ili prijavi stanovnik.

Na području Općine Kneževi Vinogradi provode se izobrazno-informativne aktivnosti putem informativnih letaka, oglasnih ploča i javnih tribina.

2.3 Ocjena stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području Općine Kneževi Vinogradi

Na području Općine Kneževi Vinogradi trenutno stanje u gospodarenju otpadom nije u potpunosti u skladu sa zakonskim odredbama.

Sukladno članku 54. ZOGO-a otpad koji je određen da se smatra posebnom kategorijom otpada mora se odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Općina Kneževi Vinogradi ima djelomično uspostavljen sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada putem odvojenog prikupljanja papira, plastike, metala i stakla na „kućnom pragu“ te spremnika postavljenih na javnim površinama.

Općina također planira nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje stakla i metala na „kućnom pragu“.

Općina Kneževi Vinogradi je na svom području započela sa izgradnjom reciklažnog dvorišta u sklopu kojeg će se nalaziti i površina za recikliranje i privremeno skladištenje građevnog otpada (detaljnije opisano u poglavlju 4.2. *Planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom*).

Općina ne raspolaže mobilnim reciklažnim dvorištem te isto planira nabaviti u suradnji sa susjednim JLS. Ključni brojevi otpada koji će se zaprimati u reciklažnom dvorištu navedeni su u tablici niže (Tablica 2.).

Tablica 2. Ključni brojevi otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati u reciklažnom dvorištu sukladno čl.16. st. 2. *Pravilnika o gospodarenju otpadom*

NAZIV	VRSTA	OPIS
problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglijike
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*
	20 01 27*	boje, tinte, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
otpadni tekstil	20 01 10	odjeća

	20 01 11	tekstil
krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
boje	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*
deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29*
lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*
baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*
električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*
građevni otpad iz kućanstva ¹	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*	
ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštri predmeti (osim 18 01 03*)

¹odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

Općina Kneževi Vinogradi nema uspostavljenu uslugu odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada te je u postupku uspostave iste. Obzirom na razvijenost poljoprivrednog gospodarstva, a kao rješenje za smanjenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu, Općina uzima u obzir kućno kompostiranje i uporabu komposta kao hranjiva za poljoprivredne površine ili za privatne potrebe (uporaba komposta u vrtovima).

Za kućanstva i stambene jedinice čiji ukućani nisu zainteresirani za provođenje kućnog kompostiranja osigurati će se spremnici za odvojeno sakupljanje biorazgradivog otpada te će *Baranjska čistoća d.o.o.* organizirati prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje navedenog otpada.

VRSTE I KOLIČINE OTPADA**2.4 Proizvedeni otpad**

Količine sakupljenog komunalnog otpada na području Općine Kneževi Vinogradi za razdoblje 2012.- 2016. prikazane su u tablici niže (Tablica 3.).

Tablica 3. Količine komunalnog otpada prikupljenog na području Općine Kneževi Vinogradi u razdoblju od 2012. - 2016. godine

Tip otpada	Ključni broj	2012 (t/god)	2013 (t/god)	2014 (t/god)	2015 (t/god)	2016 (t/god)
Miješani komunalni otpad	20 03 01	1.173,50	1.103,20	713,18	824,20	917,49

2.5. Odvojeno sakupljeni otpad

U tablici niže (Tablica 4.) prikazane su količine odvojeno prikupljenog otpada u razdoblju od početka 2014. do kraja 2016. godine.

Tablica 4. Količine odvojeno prikupljenog otpada u razdoblju od početka 2014. do kraja 2016. godine

Ključni broj	Naziv	2014. (t/god)	2015. (t/god)	2016. (t/god)
15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	/	25,36	7,69
15 01 02	plastična ambalaža	/	17,75	7,65
15 01 04	metalna ambalaža	/	0,90	0,50
15 01 07	staklena ambalaža	/	2,54	0,43
20 01 01	papir i karton	5,42	/	24,98
20 01 02	staklo	2,23	/	3,61
20 01 39	plastika	5,32	/	23,20
20 01 40	metali	0,15	/	/
Ukupno izdvojeno skupljeno		13,12	46,55	68,06

2.6. Odlaganje komunalnog i biorazgradivog otpada

Obzirom da Općina Kneževi Vinogradi trenutno nema uspostavljeno odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada, navedeni otpad se zajedno sa miješanim komunalnim otpadom odlaže na gradsko odlagalište otpada “Beli Manastir” u Belom Manastiru. Stanovnici zainteresirani za odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada odlažu odvojeno

sakupljeni biorazgradivi otpad na kompostištima koja se nalaze u naseljima Kneževi Vinogradi, Karanac i Zmajevac ili provode kućno kompostiranje.

3. CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM I OBVEZE U GOSPODARENJU OTPADOM

Ciljevi i obveze u gospodarenju otpadom određeni su *Zakonom o održivom gospodarenju otpadom* i *Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske* te su prikazani u tablici niže (Tablica 5.).

Tablica 5. Ciljevi gospodarenja otpadom i obveze u gospodarenju otpadom te način ispunjavanja istih u Općini Kneževi Vinogradi

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
Članak 24. ZOGO	
<p>(1) Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi:</p> <p>1. 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013. 2. 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016. 3. 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi je u postupku uspostave usluge odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na svom području.</p>
Članak 28. ZOGO	
(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:	
<p>1. javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada,</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi na svom području ima organizirano prikupljanje miješanog komunalnog otpada.</p> <p>Nije organizirana usluga prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada.</p> <p>Općina Kneževi Vinogradi je u postupku uspostave usluge odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na svom području.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
<p>2. odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi je osigurala odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada putem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spremnika za odvojeno prikupljanje papira i plastike na obračunskom mjestu („kućnom pragu“), - namjenskih vreća za odvojeno prikupljanje stakla i metala na obračunskom mjestu („kućnom pragu“), - zelenih otoka postavljenih na javnim površinama u sklopu kojih se nalaze spremnici za odvojeno prikupljanje papira, plastike, stakla i metala, - prikupljanjem krupnog (glomaznog) komunalnog otpada po telefonskom pozivu. <p>Općina Kneževi Vinogradi planira nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje stakla i metala na „kućnom pragu“.</p> <p>Općina Kneževi Vinogradi je u postupku izgradnje reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) u kojima će se navedeni otpad moći predati.</p>
<p>3. sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi ima uspostavljenu službu za održavanje komunalnog reda koja vodi evidenciju o nepropisno odbačenom otpadu te organizira uklanjanje tako odbačenog otpada.</p>
<p>4. provedbu Plana,</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi osigurati će provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a ovaj Plan čini prvi korak prema tome.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
5. donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba,	Općina Kneževi Vinogradi je osigurala donošenje Plana gospodarenja otpadom Općine Kneževi Vinogradi, a njegova provedba će se ostvarivati sukladno godišnjim planskim razdobljima navedenim u poglavlju 13.
6. provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i	Općina Kneževi Vinogradi na svom području provodi izobrazno-informativne aktivnosti putem informativnih letaka, oglasnih ploča i javnih tribina.
7. mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.	Akcije prikupljanja otpada na području Općine Kneževi Vinogradi provodi komunalna tvrtka <i>Kneževi parkovi d.o.o.</i> dva (2) puta godišnje uz prometnice.
(3) Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.	Općina Kneževi Vinogradi sudjeluje u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada putem spremnika za odvojeno prikupljanje papira i plastike na „kućnom pragu“, namjenskih vrećica za odvojeno prikupljanje stakla i metala na „kućnom pragu“ te spremnika postavljenih na javnim površinama za prikupljanje papira, stakla, plastike, metala i baterija. Općina Kneževi Vinogradi je u postupku uspostave sustava za odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada. Općina Kneževi Vinogradi započela je sa izgradnjom reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) u kojima će se navedeni otpad moći predati.
Članak 30. ZOGO	
(1) Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog	Općina Kneževi Vinogradi je donijela <i>Odluku o načinu pružanja javne usluge</i>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
<p>otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.</p> <p>...</p> <p>(7) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javnih usluga iz stavka 1. ovoga članka koja sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kriterij obračuna količine otpada, 2. standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada, 3. najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima, 4. obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu, 5. područje pružanja javne usluge iz stavka 1. ovoga članka. 6. odredbe propisane uredbom iz članka 29. stavka 10. ovoga Zakona. 7. opće uvjete ugovora s korisnicima. 	<p><i>prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s tom javnom uslugom</i> obzirom da je donesena Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom.</p> <p>Po donošenju Odluke predstavničko tijelo Općine Kneževi Vinogradi je istu dostavila Ministarstvu i objavila u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Kneževi Vinogradi.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
<p>(8) Po donošenju odluke iz stavka 7. ovoga članka predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu i objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.</p>	
Članak 33. ZOGO	
<p>(1) Davatelj usluge dužan je obračunati cijenu javne usluge iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona na način kojim se osigurava primjena načela »onečišćivač plaća«, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja te usluge sukladno odredbama ovoga Zakona, uredbe iz članka 29. stavka 10. ovoga Zakona i odluke iz članka 30. stavka 7. ovoga Zakona.</p>	<p>Naplata usluga gospodarenja komunalnim otpadom propisana je <i>Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s tom javnom uslugom</i> koja se može pogledati na internet stranici Općine Kneževi Vinogradi (poveznica: http://knezevi-vinogradi.hr/wp-content/uploads/2013/07/Odluka-o-na%C4%8Dinu-pru%C5%BEanja-javne-usluge-prikupljanja-mije%C5%A1anog-komunalnog-otpada-i-biorazgradivog-kom-otpada-1.docx).</p>
Članak 35. ZOGO	
<p>(1) Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:</p>	
<p>1. funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području sukladno stavcima 2., 3. i 4. ovoga članka,</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta i planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta u suradnji sa susjednim JLS.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
<p>2. postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,</p>	<p>Na javnim površinama postavljeno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 spremnika zapremnine 1.100 l za otpadni papir; • 15 spremnika zapremnine 1.100 l za otpadnu plastiku; • 15 spremnika zapremnine 1.100 l za otpadno staklo; • 8 spremnika zapremnine 1.100 l za otpadni metal. <p>Problematicni otpad kao i ostali navedeni otpad, stanovnici će moći predati u planiranom reciklažnom i mobilnom reciklažnom dvorištu.</p>
<p>3. obavještavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i</p>	<p>Obavještavanje kućanstva o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila provoditi će se putem medija i službenih internetskih stranica Općine Kneževi Vinogradi.</p>
<p>4. uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi ima uspostavljenu uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.</p>
<p>(2) U smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka jedinica lokalne samouprave:</p>	
<p>2. koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području,</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi nema osigurano funkcioniranje reciklažnog dvorišta te navedeno planira osigurati.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
<p>4. dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem.</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi planira osigurati funkcioniranje mobilnog reciklažnog dvorišta u naseljima koje se nalaze na području Općine.</p>
<p>(4) Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi nema uspostavljeno reciklažno dvorište na svom području te isto planira uspostaviti.</p> <p>Općina Kneževi Vinogradi planira osigurati funkcioniranje mobilnog reciklažnog dvorišta u naseljima koje se nalaze na području Općine.</p> <p>Način rada mobilnog reciklažnog dvorišta omogućavati će pristupačno korištenje istog svim stanovnicima Općine Kneževi Vinogradi.</p>
<p>Članak 36. ZOGO</p>	
<p>(1) Provedbu obveza iz članka 28. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: komunalni redar):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada 2. mjerama za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš što uključuje i uklanjanje naplavljenog morskog otpada. 	<p>Općina Kneževi Vinogradi ima uspostavljenu službu za održavanje komunalnog reda jedinice lokalne samouprave.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
<p>(2) Mjere iz stavka 1. točke 1. ovoga članka uključuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uspostavu sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu, 2. uspostava sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada, 3. provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada, 4. druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave iz stavka 13. ovoga članka. 	<p>Stanovnici Općine Kneževi Vinogradi mogu prijaviti nepropisno odbačeni otpad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - putem obrasca za prijavu nepropisno odbačenog otpada koji se nalazi na mrežnim stranicama Općine (poveznica - http://knezevi-vinogradi.hr/wp-content/uploads/2016/03/obrazac-prijave-otpada.docx), - komunalnom redaru na broj 091/9325 268, - putem mobilne aplikacije za prijavu komunalne problematike na području Općine - <i>CityHub</i>. <p>Lokacije s nepropisno odbačenim otpadom evidentira komunalni redar te o tome obavještava općinsku upravu.</p> <p>Komunalni redar obavlja redoviti godišnji nadzor područja Općine Kneževi Vinogradi radi utvrđivanja postojanja lokacija odbačenog otpada.</p>
<p>(9) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera iz stavka 1. ovoga članka podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.</p>	<p>Komunalno redarstvo izrađuje i podnosi godišnje izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada te o provedenim mjerama iz stavka 1. članka 36. ZOGO predstavničkom tijelu Općine Kneževi Vinogradi.</p>

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE											
<p>(10) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je, temeljem izvješća iz stavka 9. ovoga članka, donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada.</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi će prema potrebi donijeti <i>Odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada</i>, obzirom da navedene lokacije nisu utvrđene.</p>											
<p>(13) Način provedbe mjera propisanih ovim člankom uređuju se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada, koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu, te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.</p>	<p>Općina Kneževi Vinogradi će donijeti <i>Odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada</i>. Općina će navedenu <i>Odluku</i> dostaviti Ministarstvu, te objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Kneževi Vinogradi.</p>											
Članak 55. ZOGO												
<p>(1) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz</p>	<p>Odvojeno sakupljeni otpadni papir, metal, plastika i staklo u Općini Kneževi Vinogradi u odnosu na ukupnu količinu tog otpada:</p> <table border="1" data-bbox="864 1305 2033 1358"> <thead> <tr> <th data-bbox="864 1305 1420 1358">Otpad (tona/godina)</th> <th data-bbox="1420 1305 1621 1358">2014</th> <th data-bbox="1621 1305 1827 1358">2015</th> <th data-bbox="1827 1305 2033 1358">2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>				Otpad (tona/godina)	2014	2015	2016				
Otpad (tona/godina)	2014	2015	2016									

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE				
kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada.	Odvojeno sakupljeni komunalni papir, metal, plastika i staklo	13,12	25,36	59,48	
	Sustav povratne ambalaže (staklena, plastična i metalna)	/	21,19	8,58	
	Miješani komunalni otpad	713,18	824,20	917,49	
	Udio papira, metala, plastike i stakla u miješanom komunalnom otpadu* (51,9%)	370,14	427,76	476,18	
	Udio odvojeno sakupljenog otpadnog papira, metala, plastike i stakla na području Općine Kneževi Vinogradi u odnosu na ukupnu proizvedenu količinu tog otpada (%)	3,42	9,81	12,51	
	<i>*Udio navedenih vrsta otpada u miješanom komunalnom otpadu preuzet je iz procijenjenog sastava miješanog komunalnog otpada u RH u 2015 godini, kao što je navedeno u PGO RH:</i>				
	Sastavnica	Udio u miješanom komunalnom (%)			
	Metal	2,1			
	Papir i karton	23,2			
	Staklo	3,7			
Plastika	22,9				
Ukupno	51,9				
Članak 102. Zakona o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13)					
(1) Jedinice lokalne samouprave te Grad Zagreb	Općina Kneževi Vinogradi ima osigurano sakupljanje i propisno zbrinjavanje lešina				

CILJ / OBVEZA	ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
dužni su osigurati sakupljanje i propisno zbrinjavanje lešina životinja i ostalih nusproizvoda s javnih površina.	životinja i ostalih nusproizvoda s javnih površina putem ugovora s <i>Veterinarskom stanicom Beli Manastir</i> .

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
Tablica 11. PGO RH		
Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu		
Cilj 1.1	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5 %	Uspostavom centra za ponovnu uporabu, odnosno suradnjom Općine Kneževi Vinogradi s najbližim centrom za ponovnu uporabu moguće je postići smanjenje količine proizvedenog komunalnog otpada.
Mjera 1.1.2 (Tablica 12.)	Uspostava centara za ponovnu uporabu; uključuje građevinske zahvate na postojećim građevinama radi prilagodbe njihovoj novoj namjeni, nabavu opreme, izradu i distribuciju promidžbenog materijala, organizacija radionica.	Općina Kneževi Vinogradi uspostaviti će centar za ponovnu uporabu ili će ostvariti suradnju sa najbližim centrom za ponovnu uporabu te će o navedenome informirati stanovnike putem promidžbenog materijala.
Mjera 1.1.3 (Tablica 12.)	Kućno kompostiranje; uključuje nabavu i distribuciju kućnih kompostera, izradu edukacijsko informativnih materijala i organizaciju promidžbenih aktivnosti i radionica.	Općina Kneževi Vinogradi nabavila je 300 kompostera koji su na raspolaganju stanovnicima koji su zainteresirani za kućno kompostiranje. Općina će prema potrebi provesti novu nabavu i distribuciju

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
		kućnih kompostera. Općina Kneževi Vinogradi će, vezano za kućno kompostiranje, izraditi edukacijsko informativne materijale, organizirati promidžbene aktivnosti i radionice za stanovnike.
Cilj 1.2	Odvojeno prikupiti 60 % mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)	Općina Kneževi Vinogradi, temeljem dostupnih podataka, u 2016. godini odvojeno je prikupila oko 6,91 % mase ukupno proizvedenog komunalnog otpada. Provođenjem mjera predviđenih ovim Planom očekuje se znatno povećanje mase odvojeno prikupljenog otpada.
Mjera 1.2.1 (Tablica 13.)	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila.	Općina Kneževi Vinogradi ima ugovorenu uslugu prikupljanja papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila sa gospodarskim subjektima ovlaštenim za sakupljanje navedenog.
Mjera 1.2.2 (Tablica 13.)	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirница)	Općina Kneževi Vinogradi na svome području nema sortirnicu te istu nema u planu izgraditi.
Mjera 1.2.3 (Tablica 13.)	Izgradnja reciklažnih dvorišta	Općina Kneževi Vinogradi na svom području nema uspostavljeno reciklažno dvorište te isto planira uspostaviti 2018. godine.
Mjera 1.2.4 (Tablica 13.)	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	Općina Kneževi Vinogradi uvela je naplatu prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini sukladno <i>Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom</i> i <i>Odluci</i>

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
		<i>o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s tom javnom uslugom Općine Kneževi Vinogradi.</i>
Cilj 1.3	Odvojeno prikupiti 40 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada	Kućnim kompostiranjem i provedbom odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Kneževi Vinogradi planira se postići odvojeno prikupljanje 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada do 2022. godine.
Mjera 1.3.2 (Tablica 14.)	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	Općina Kneževi Vinogradi planira nabavu spremnika za biorazgradivi komunalni otpad za kućanstva, višestambene zgrade i gospodarske subjekte te nabavu kompostera za kućanstva.
Mjera 1.3.3 (Tablica 14.)	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	Općina Kneževi Vinogradi ne planira izgradnju postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada (kompostanu). Odvojeno prikupljeni biorazgradivi otpad će se odvoziti na najbližu kompostanu.
Cilj 1.4	Odložiti na odlagališta manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada	Općina Kneževi Vinogradi će provedbom mjera: <ul style="list-style-type: none"> - smanjenja nastanka otpada, - odvojenog prikupljanja biorazgradivog otpada i posebnih

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
		<p>kategorija otpada te</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspostavom kućnog kompostiranja <p>sudjelovati pri postizanju navedenog cilja.</p>
Mjera 1.4.2 (Tablica 15.)	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Općina Kneževi Vinogradi će uspostaviti sustav praćenja udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu.
Cilj 2.1	Odvojeno prikupiti 75 % mase proizvedenog građevnog otpada	Općina Kneževi Vinogradi će sudjelovati u odvojenom prikupljanju proizvedenog građevnog otpada odnosno u postizanju predmetnog cilja.
Mjera 2.1.2 (Tablica 16.)	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	<p>Građevni otpad sa područja Općine Kneževi Vinogradi odvozi se na gradsko odlagalište otpada "Beli Manastir" u Gradu Belom Manastiru.</p> <p>Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta u sklopu kojeg će se nalaziti i površina za recikliranje i privremeno skladištenje građevnog otpada.</p>
Cilj 2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	<i>Baranjski vodovod d.o.o.</i> upravlja uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Kneževi Vinogradi te je obvezan gospodariti otpadnim muljem iz navedenog uređaja sukladno ZOGO.
Mjera 2.2.2 (Tablica 17.)	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem; izgradnja građevina i uređaja za obradu mulja sa svrhom pripreme	<i>Baranjski vodovod d.o.o.</i> upravlja uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Kneževi Vinogradi te je

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
	mulja za primjenu sukladno traženim kriterijima koje mulj mora zadovoljiti za korištenje na planiranim površinama. Građevine uključuju kompostišta, digestore te uređaje za miješanje s drugim materijalima.	obvezan gospodariti otpadnim muljem iz navedenog uređaja sukladno ZOGO.
Cilj 2.3	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom	Nositelji ovog cilja su MZOE i FZOEU
Cilj 2.4	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom	Nije primjenjivo
Cilj 2.5	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu	Nije primjenjivo
Cilj 2.6	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada	Na području Općine Kneževi Vinogradi osigurati će se funkcioniranje reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta gdje će stanovnici moći predati na privremeno zbrinjavanje otpad sa popisa posebnih kategorija otpada.
Mjera 2.6.3 (Tablica 21.)	Izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest.	Općina Kneževi Vinogradi nema u planu izgradnju odlagališne plohe za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest (kazete za azbest). Navedeni otpad, koji je nastao na području Općine Kneževi Vinogradi, se predaje ovlaštenim sakupljačima.
Cilj 3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom	Nositelj ovog cilja je MZOE
Cilj 4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom	Općina Kneževi Vinogradi na svom području sanira lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš.
Mjera 4.1	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada	Općina Kneževi Vinogradi je 2017. godine sanirala odlagalište

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
(Tablica 23.)		otpada <i>Zmajevac</i> te je isto zatvoreno.
Mjera 4.2 (Tablica 23.)	Sanacija odlagališta neopasnog otpada	Općina Kneževi Vinogradi je 2017. godine sanirala odlagalište otpada <i>Zmajevac</i> te je isto zatvoreno.
Mjera 4.5 (Tablica 23.)	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	Na području Općine Kneževi Vinogradi nema lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš. Općina prema potrebi provodi sanaciju lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš.
Cilj 5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti	Na području Općine Kneževi Vinogradi provode se izobrazno-informativne aktivnosti putem informativnih letaka, oglasnih ploča i javnih tribina.
Mjera 5.2 (Tablica 24.)	Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	Općina Kneževi Vinogradi provoditi će aktivnosti predviđene <i>Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom</i> .
Cilj 6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom	Nositelji ovog cilja su HAOP, MZOE i FZOEU
Cilj 7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom	Općina Kneževi Vinogradi će uspostaviti sustav praćenja količina odvojeno prikupljenog otpada te sustav praćenja udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu.
Mjera 7.1 (Tablica 26.)	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom; osobito djelatnici komunalnog redarstva JLS	Na području Općine Kneževi Vinogradi komunalno redarstvo je upoznato sa svojim obvezama te ih provodi u skladu sa ZOGO-om i pratećim propisima.

CILJ / OBVEZA		ISPUNJAVANJE CILJA / OBVEZE
Cilj 8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom	Nositelj ovog cilja je MZOE

4. POSTOJEĆE I PLANIRANE GRAĐEVINE I UREĐAJI ZA GOSPODARENJE OTPADOM

4.1 Postojeće građevine i uređaji za gospodarenje otpadom

Komunalni otpad sa područja Općine kneževi Vinogradi odlaže se na uređeno gradsko odlagalište otpada „*Beli Manastir*“ u Gradu Belom Manastiru.

Na području Općine Kneževi Vinogradi nalazi se sanirano i zatvoreno odlagalište otpada „*Zmajevac*“.

4.2 Planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom

Općina Kneževi Vinogradi na svom prostoru planira uspostaviti:

- reciklažno dvorište – u postupku izgradnje, sredstva su osigurana od strane *Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost*,
- mobilno reciklažno dvorište,
- *Centar za ponovnu uporabu* ili će dogovoriti suradnju sa najbližim izgrađenim Centrom za ponovnu uporabu.

U postupku je izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta površine 2012 m² u Kneževim Vinogradima, na lokaciji - *Ulica 1. maja* na dijelu građevne čestice k.č. br. 1492/2 k.o. Kneževi Vinogradi (novoformirana građevinska čestica, oznake k.č.br. 1497/4, k.o. Kneževi Vinogradi).

U sklopu navedenog reciklažnog dvorišta nalaziti će se i površina za recikliranje i privremeno skladištenje građevnog otpada.

Osim aktivnosti izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta, tijekom trajanja projekta provesti će se niz informativno-edukativnih aktivnosti koje će biti usmjerene na stanovnike, s ciljem podizanja razine svijesti o potrebi i postojanju infrastrukture za odvojeno prikupljanje otpada kako bi odgovornim ponašanjem omogućili učinkovitije gospodarenje otpadom.

5. STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Na području Općine Kneževi Vinogradi nalazi se sanirano i zatvoreno odlagalište otpada „Zmajevac“.

Sve lokacije onečišćene otpadom na području Općine Kneževi Vinogradi su sanirane te nisu evidentirane nove lokacije.

6. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJHOVOM UKLANJANJU

Na području Općine Kneževi Vinogradi nema zabilježenih lokacija odbačenog otpada (“divljih odlagališta”).

Općina je 2015. godine sanirala divlje odlagalište otpada u Suzi, na k.č. 528 veličine 9.497 m². Otpad sa navedene lokacije odvezen je na gradsko odlagalište komunalnog otpada u Belom Manastiru. Općina je za saniranje navedene lokacije iz proračuna izdvojila 16.000,00 kn.

U 2016. godini sanirana su divlja odlagališta u Kneževim Vinogradima i Karancu.

Sanacija lokacije odbačenog otpada na k.č. 1494/1 u Kneževim Vinogradima, veličine 9.318 m², započela je 01.06.2016. i završila 01.08.2016. Sanacija lokacije izvršena je na način da se komunalni otpad otkopao, sakupio u kontejnere te odvezero na odlagalište otpada u Belom Manastiru. Ukupno je sakupljeno:

- 18.890 kg miješanog komunalnog otpada,
- 5.200 kg građevnog otpada – beton,
- 45.080 kg građevnog otpada – opeka,
- 2.140 kg plastike.

Iskop, razvrstavanje, završno prekrivanje inertnim materijalom i čistom zemljom te sadnju autohtonog drveća izvršila je tvrtka *Ireton d.o.o.* iz Antunovca. Općina je za saniranje navedene lokacije iz proračuna izdvojila 134.087,50 kn. Odvoz otpada sa lokacije izvršila je

tvrtka *Baranjska čistoća d.o.o.* Općina je za troškove odvoza izdvojila iz proračuna 6.135,69 kn.

Sanacija lokacije k.č. 369 k.o. Karanac, veličine 11.283 m², započela je 02.09.2016. i završila 26.10.2016. Sanacija lokacije izvršena je na isti način kao u Kneževim Vinogradima. Na gradsko odlagalište u Belom Manastiru odvezeno je:

- 8.360 kg miješanog komunalnog otpada,
- 22.360 građevnog otpada.

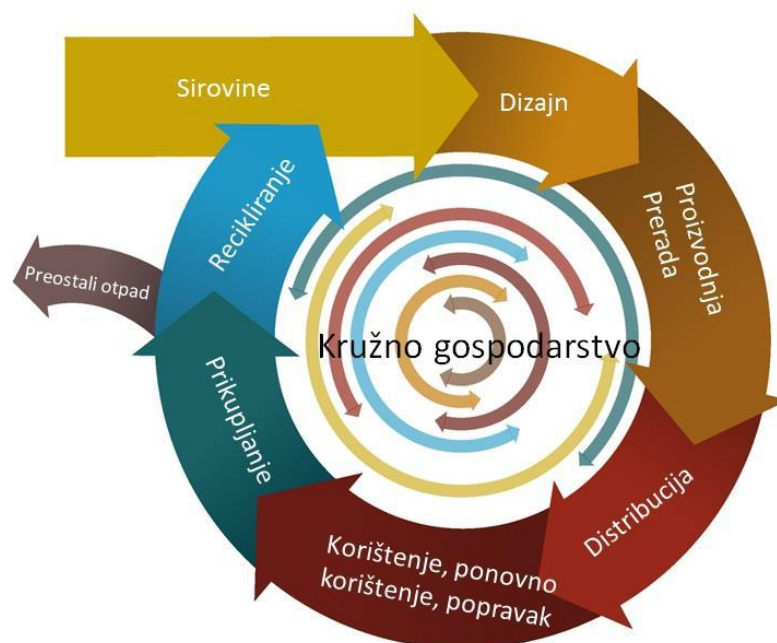
Iskop, razvrstavanje, završno prekrivanje inertnim materijalom i čistom zemljom te sadnju autohtonog drveća izvršila je tvrtka *Ireton d.o.o.* iz Antunovca. Općina je za saniranje navedene lokacije iz proračuna izdvojila 90.250,00 kn.

Odvoz otpada sa lokacije izvršila je tvrtka *Baranjska čistoća d.o.o.* Općina je za troškove odvoza izdvojila iz proračuna 4.247,78 kn.

7. MJERE ZA OSTVARIVANJE CILJA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA

7.1 Smanjivanje ili sprječavanje nastanka otpada

Desetogodišnja razvojna strategija **Europa 2020.** kao jedan od osnovna tri prioriteta razvoja EU predlaže održiv rast, tj. promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija. Središnji aspekt ove strategije je prelazak s postojećeg, linearnog, na kružno gospodarstvo (Slika 4.), ekonomski model koji osigurava održivo gospodarenje resursima i produžavanje životnog vijeka materijala i proizvoda. Cilj ovog modela je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje u proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa proizvoda i njegovih komponenti. Očekivani učinak ovog modela je odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada.

Slika 4. Model kružnog gospodarstva (preuzeto iz PGO RH)

Sprječavanje nastanka otpada hijerarhijski je najvažnija mjera za rješavanje problema otpada. Provođenje mjera izbjegavanja i smanjivanja otpada izravno je povezano i ovisno o stalnoj i sustavnoj edukaciji i komunikaciji s javnošću. Međutim, i edukacija i komunikacija s javnošću, kao i mjere izbjegavanja i smanjivanja, tek sustavnim i dugoročnim djelovanjem omogućuju postizanje ciljeva.

Plan sprječavanja nastanka otpada sastavni je dio PGO RH i sadrži:

1. ciljeve i mjere sprječavanja nastanka otpada kojima se razdvaja veza gospodarskog rasta i utjecaja na okoliš povezanih sa stvaranjem otpada
2. opis postojećih mjera sprječavanja nastanka otpada i
3. ocjenu korisnosti odgovarajućih mjera sprječavanja nastanka otpada.

Kako bi se ostvario Cilj 1.1 Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na 2015. godinu, treba između ostalog obavljati:

- planiranje kojim se promiče učinkovita uporaba sirovina i resursa,
- promicanje istraživanja i razvoja na području postizanja čišćih tehnologija i proizvoda kao i promicanje i uporaba rezultata takvoga istraživanja i razvoja,

- promicanje eko-dizajna (sustavne integracije aspekata zaštite okoliša u dizajn proizvoda s ciljem unaprjeđenja ponašanja proizvoda s obzirom na zaštitu okoliša u cijelom životnom vijeku proizvoda),
- pružanje informacija o tehnikama sprječavanja nastanka otpada s ciljem jednostavnije primjene najboljih dostupnih tehnika u industriji,
- organiziranje izobrazbe nadležnih tijela u pogledu uključivanja zahtjeva za sprječavanje nastanka otpada prilikom izdavanja dozvola ,
- uključivanje mjera za sprječavanje proizvodnje otpada u postrojenjima koja nisu obvezna ishoditi okolišnu dozvolu prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša,
- organiziranje kampanja za podizanje svijesti proizvođača i šire javnosti ili određenu kategoriju potrošača,
- sklapanje dobrovoljnih sporazuma, organiziranje foruma potrošača/proizvođača ili sektorskih pregovora kako bi se relevantni poslovni ili industrijski sektori potakli na izradu vlastitih planova ili ciljeva sprječavanja nastanka otpada ili zamjenu proizvoda ili njihove ambalaže koji proizvode previše otpada,
- promicanje provjerenih sustava za gospodarenje okolišem (EMS-a), uključujući EMAS i ISO 14001,
- primjenu ekonomskih instrumenata za odgovornije ponašanje potrošača prema okolišu u smislu kupnje proizvoda sa što manje ambalaže,
- promicanje znaka zaštite okoliša,
- davanje informacija proizvođačima i trgovcima na malo o sprječavanju nastanka otpada i dostupnosti proizvoda koji u manjoj mjeri utječu na okoliš,
- integraciju kriterija zaštite okoliša i sprječavanja nastanka otpada u postupcima javnih i korporativnih nabava,
- promicanje ponovne uporabe i/ili popravka odgovarajućih isluženih proizvoda ili njihovih komponenata, posebice kroz obrazovne, gospodarske, logističke i druge mjere.

Prevenција nastajanja otpada i mjere za smanjivanje nastajanja otpada se odnose na procese ili mjesta nastajanja otpada u svim područjima djelovanja, a podrazumijevaju odgovarajuće postupke, odnosno promjene u proizvodnim ili uporabnim procesima u svrhu smanjivanja otpada po količini, obujmu i štetnim sastojcima.

Smanjenje količina otpada i opasnih svojstava otpada može se postići na više načina, a najvažniji su:

- sprječavanje da se u proizvod za tržište ugrađuju problematični sastojci
- sprječavanje miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište, koji onemogućavaju da se otpadni materijal koristi za ponovnu upotrebu.

Prioritet svakog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom treba biti sprječavanje nastanka otpada. Pod tim se podrazumijeva činjenica da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu (oporabu) i/ili zbrinjavanje. Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište "povoljnih" vrsta proizvoda, te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, mogu se smanjiti količine i štetnost otpada koji bi trebalo obraditi (oporabiti) i/ili zbrinuti.

Osnovne mjere za izbjegavanje nastajanja otpada mogu se svesti na:

Izbjegavanje otpada u proizvodnji

- razvoj tehnologije koja ne stvara otpad ili otpad smanjuje na najmanju moguću mjeru,
- otpad koji se može ponovno koristiti te vraćati u vlastitu proizvodnju,
- ukoliko je to moguće, otpad upućivati na recikliranje i koristiti u drugim proizvodnim procesima,
- proizvoditi robu koja nakon upotrebe ima manje otpada kojeg treba obraditi,
- pri proizvodnji za tržište izbjegavati oblikovanje proizvoda s pretjeranom količinom i štetnosti otpada,
- proizvod na tržište davati u najnužnijoj ambalaži, a da se time ne izbjegne konkurentnost,
- koliko je to moguće proizvode ne pakirati u ambalažu koja služi za jednokratnu upotrebu, a nakon toga se odbacuje kao otpad.

Ponašanje potrošača

- kupovati proizvode koji se mogu reciklirati,
- pri kupovini izbjegavati robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno preferirati robu u povratnoj ambalaži,
- smanjiti korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže.

Ostalo

- uspostaviti i provoditi sustav naplate prikupljanja i odvoza otpada po količini i svojstvima, koji uključuje stimuliranje kućanstava/građana za odvojeno prikupljanje korisnog i štetnog otpada,
- utjecati na pravne osobe koje su u sklopu svojih djelatnosti zadužene za primjenu mjera za izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada, a u vlasništvu su Općine,
- održivo gospodariti materijalima i energijom.

Za provedbu cilja smanjenja proizvodnje otpada predviđena je i Mjera 1.1.2 *Uspostava centara za ponovnu uporabu*, a nositelj koje je MZOE. Usklađivanjem i donošenjem propisa koji će omogućiti uspostavu navedenih Centara, Općina Kneževi Vinogradi će se uključiti u navedenu mjeru sprječavanja nastanka otpada.

7.2 Edukacija i informiranje javnosti

Za ostvarenje postavljenih razvojnih ciljeva potrebne su bitne promjene u socijalnom, gospodarskom i kulturnom smislu te stavljanje intelektualne, kreativne i djelatne izgradnje pojedinca u žarište interesa. U tom smislu odgoj i obrazovanje za gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša, mora biti trajni proces koji podrazumijeva stjecanje potrebnih znanja, oblikovanje stavova i ponašanja, te pripremanje za odgovorno donošenje odluka uz razvijanje spremnosti svakog pojedinca za osobno djelovanje. Imajući na umu temeljna ljudska prava – koja uključuju pravo na zdrav okoliš, pravo na informaciju te pravo na sudjelovanje u odlučivanju – ciljeve će biti lakše i brže dosegnuti ako javnost bude informirana i potaknuta na sudjelovanje u pitanjima gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i održivog razvitka. Za učinkovito gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša, u sklopu održivog razvitka, osnovni je preduvjet osobna promjena. Ovim Planom su obuhvaćeni ciljevi, ciljne skupine i predviđene mjere za realizaciju ciljeva edukacije.

7.2.1 Ciljevi

- Zajednički cilj – Objedinjavanje mjera stalne i sustavne edukacije te komunikacije vezane uz gospodarenje otpadom na razini Općine Kneževi Vinogradi.
- Promidžbeni cilj – Afirmiranje pravilnog postupanja s otpadom i zaštite okoliša kao načina življenja, odnosno stvaranje stava u javnosti o važnosti zaštite okoliša u okviru

održivog razvitka te prepoznavanje njenih vrijednosti i uloge pojedinaca i svih društvenih skupina u tom kontekstu.

- Sociološki cilj – Uključivanje i aktivno sudjelovanje uže i šire javnosti, tj. svih relevantnih čimbenika, u ostvarivanju ciljeva gospodarenja otpadom i upravljanja mjerama za okoliš radi postizanja ciljeva održivog razvoja.
- Kratkoročni cilj podrazumijeva osvješćivanje i senzibiliziranje javnosti (različitih društvenih skupina) za probleme otpada i okoliša te njeno motiviranje za sudjelovanje u njihovom rješavanju.
- Dugoročni cilj podrazumijeva osposobljavanje javnosti za sudjelovanje u procesima odlučivanja, da bi ona postala partnerom u rješavanju ključnih problema okoliša.

7.2.2 Ciljne skupine

Edukacijom i informiranjem javnosti treba obuhvatiti stanovnike svih dobnih skupina na način da se prethodno utvrde pojedine ciljne skupine. Poruke koje se planiraju uputiti ciljnim skupinama potrebno je prilagoditi osobinama i razumijevanju pojedine ciljane skupine. Vodeći računa o navedenom, ciljne skupine strukturirane sa stajališta provedbe plana mogu biti:

- stanovnici Općine Kneževi Vinogradi,
- proizvođači proizvodnog otpada,
- građani koje živi u neposrednoj blizini postojeće građevine za gospodarenje otpadom ili građevine za gospodarenje otpadom koja se tek treba izgraditi,
- gospodarstvo
- stručnjaci različitih profila
- znanstvene ustanove
- odgojno-obrazovne ustanove
- sredstva javnog informiranja
- nevladine udruge
- političke stranke
- financijske ustanove
- mogući budući investitori
- osobe koje utječu na stvaranje javnog mišljenja i dr.

7.2.3 Prijedlog mjera za ostvarivanje postavljenih ciljeva:

- Provođenje sustavne i trajne edukacije po horizontalnoj i vertikalnoj liniji društva, odnosno odgoj/obrazovanje svih ciljnih skupina. Posebnu važnost usmjeriti na sustavno i cjelovito osposobljavanje djelatnika lokalne uprave i samouprave te pravnih osoba u vlasništvu Općine Kneževi Vinogradi za donošenje razvojnih odluka vezanih uz gospodarenje otpadom, zaštitu okoliša i održivi razvoj te za kvalitetno komuniciranje s javnošću u procesima odlučivanja
- Razvijanje programa izobrazbe za sve ciljne skupine te istraživanje najdjelotvornije metode u odgoju i obrazovanju za okoliš i primjenjivanje istih
- Provođenje trajne komunikacije s javnošću te u tom smislu cjelovito, točno i pravodobno informiranje o stanju okoliša i svim aktivnostima, kao i učincima na području gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i održivog razvoja
- Provođenje kontinuirane promidžbe s ciljem smanjivanja nastajanja otpada u proizvodnji i potrošnji te mobiliziranje znanja, iskustva te medija za prijenos pouzdanih informacija i ključnih poruka o pitanjima vezanim uz održivi razvoj
- Jedinstveno koordinirano i kontinuirano promicanje zaštite okoliša posredstvom uprave Općine Kneževi Vinogradi
- Podržavanje praćenja svjetskih i vlastitih iskustava
- Redovito pripremanje internetskih informacija, letaka, knjiga, i drugih oblika komuniciranja o problemima s otpadom u Općini Kneževi Vinogradi, pri čemu treba biti prisutan aktivni pristup koji polazi od pravovremenog uključivanja građana i drugih proizvođača otpada u rješavanje tih problema
- Osiguravanje sredstava za provedbu predviđenih aktivnosti prema godišnjem planu

7.3 Akcije prikupljanja otpada

Sukladno članku 40. ZOGO-a pravna ili fizička osoba - obrtnik može organizirati akciju prikupljanja određenog otpada, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. ZOGO-a za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela JLS nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Zahtjev za suglasnost za organizaciju akcije prikupljanja otpada podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama prikupljanja otpada na svojem području *Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu* do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Akcije prikupljanja otpada na području Općine Kneževi Vinogradi provodi komunalna tvrtka *Kneževi parkovi d.o.o.* dva (2) puta godišnje.

8. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Za određene vrste otpada koriste se različiti postupci sakupljanja ili predobrade i obrade s ciljem potpunog izbjegavanja ili što je moguće većeg smanjenja količina preostalog otpada. Budući da je u gospodarenje otpadom potrebno uložiti velika financijska sredstva, treba težiti da otpada bude manje po masi i volumenu, te da se zbog ograničene dostupnosti energije i sirovina iz otpada iskoristi sve što je ekonomski isplativo („otpad nije smeće“).

Odvajanje tokova otpada na mjestu nastanka omogućuje da se korištenje najbolje dostupne tehnologije provodi uz prihvatljive troškove. Najbolje raspoložive tehnike (NRT ili engl. BAT) u zbrinjavanju krutog komunalnog otpada su one koje postižu najbolje učinke u smanjenju količina otpada koje je potrebno zbrinuti odlaganjem otpada, iskorištavanju energije otpada i odlagališnog plina te smanjenju emisija u zrak, vode i tlo. Najčešće se primjenjuju sljedeće tehnologije s pripadajućim objektima:

- mehanička obrada krutog otpada
- biološka obrada odvojeno skupljenog biorazgradivog (zelenog) otpada s javnih površina te biorazgradivog otpada iz kućanstava

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom mora biti usklađen s važećim propisima zaštite okoliša, a što uključuje sustave i objekte za izdvojeno skupljanje i predobradu određenih vrsta otpada.

8.1 Gospodarenje opasnim otpadom

U opasne vrste (komponente) komunalnog otpada svrstavaju se:

- akumulatori
- baterije
- lijekovi (citotoksici, citostatici)
- ostaci boja, lakova i otapala
- tiskarske boje, fotografske kemikalije
- stara ulja i masti
- sredstva za zaštitu bilja
- fluorescentne cijevi, živine i ostale sijalice koje sadrže otrovne supstance

- kemikalije
- EE otpad koji sadrži opasne tvari
- ambalaža koja sadrži opasne tvari
- prazni spremnici pod tlakom (bočice pod pritiskom) i dr.

Navedeni opasni otpad koji se stvara u domaćinstvima zahtjeva poseban tretman budući da se ubraja u opasni otpad. S obzirom da u RH još uvijek nije razrađen koncept gospodarenja opasnim otpadom, ova vrsta otpada će se skupljati na reciklažnom dvorištu i predavati će se ovlaštenim obrađivačima na daljnji postupak (obrada ili izvoz).

8.2 Gospodarenje posebnim kategorijama otpada

Posebnom kategorijom otpada smatra se, sukladno ZOGO, biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili.

Biootpad

Jedinice lokalnih samouprava dužne su osigurati odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

Općina Kneževi Vinogradi je u postupku uspostave usluge odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na svom području.

Na predmetnom području osigurati će se odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada na način da će se poticati i primjenjivati kućno kompostiranje.

Prije provedbe navedene mjere stanovništvo je potrebno educirati o odvojenom prikupljanju biorazgradivog komunalnog otpada.

Za kućanstva i stambene jedinice čiji ukućani nisu zainteresirani za provođenje kućnog kompostiranja osigurati će se spremnici za odvojeno sakupljanje biootpada te će *Baranjska čistoća d.o.o.* organizirati prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje navedenog otpada.

Otpadni tekstil i obuća

Gospodarenje otpadnim tekstilom i otpadnom obućom uređeno je *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom*.

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) gdje će stanovnici moći predati navedeni otpad.

Građevni otpad

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne obrade koristiti za građenje građevine zbog čijeg građenja je nastao. Recikliranje građevnog otpada je isplativo iz razloga što se građevni otpad može gotovo u potpunosti reciklirati i zbog značajno niže cijene recikliranja u odnosu na cijenu odlaganja navedenog otpada. Trajno odlaganje neiskoristivog dijela prerade građevinskog otpada uvijek može naći korisnu primjenu, kao npr.: oblikovanje i izravnavanje terena i cestovnih ili privremenih prometnica na odlagalištima komunalnog otpada i sl., nasipi za zaštitu od buke, sanacija šljunčara i dr. Posjednik građevnog otpada koji nastaje tijekom gradnje ili uklanjanja građevine, odnosno tijekom izvođenja radova gradnje, rekonstrukcije ili održavanja, dužan je gospodariti tim otpadom na način propisan *Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest*.

Građevni otpad sa područja Općine Kneževi Vinogradi se odvozi na gradsko odlagalište otpada „Beli Manastir“ u Belom Manastiru.

Stanovnici će moći predati građevni otpad u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnom reciklažnom dvorištu nakon uspostave istih. Navedeno se odnosi samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik kućanstva u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

Ambalaža i ambalažni otpad

Vrste otpadne ambalaže definirane su *Pravilnikom o katalogu otpada* pod grupom 15 i obuhvaćaju: papirnu i kartonsku ambalažu, plastičnu ambalažu, staklenu ambalažu i ambalažu izrađenu od drugih materijala. Gospodarenje otpadnom ambalažom uređeno je *Pravilnikom o ambalaži i otpadnoj ambalaži*. Ovaj pravilnik propisuje mjere i aktivnosti za odvojeno skupljanje ambalažnog otpada prema vrsti ambalaže, uporabu, te zbrinjavanje otpadne ambalaže iz naknada proizvođača i uvoznika za proizvode koji se stavljaju u promet.

Putem spremnika postavljenih na javnim površinama, sa područja Općine Kneževi Vinogradi sakuplja se papirna i kartonska ambalaža, plastična ambalaža, staklena ambalaža i metalna ambalaža.

Na području Općine Kneževi Vinogradi provodi se i odvojeno prikupljanje papirne i kartonske ambalaže te plastične ambalaže putem spremnika za odvojeno prikupljanje papira i plastike na „kućnom pragu“. Također, putem namjenskih vreća, na „kućnom pragu“ odvojeno se prikuplja i staklena ambalaža te metalna ambalaža.

Obzirom da je Općina Kneževi Vinogradi područje sa značajnom poljoprivrednom aktivnosti, kod stanovnika poljoprivrednika se pojavljuje ambalaža od pesticida (sredstva za zaštitu bilja) koja predstavlja opasan otpad. Ovakav tip ambalaže stanovnici mogu predati u najbliže reciklažno dvorište.

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) gdje će stanovnici moći predati ambalažu i ambalažni otpad.

Također, Općina planira nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje stakla i metala na „kućnom pragu“.

Otpadni električni i elektronički uređaji i oprema

Otpadni električni i elektronički uređaji i oprema ili EE otpad su sva otpadna električna i elektronička oprema koja uključuje sklopove i sastavne dijelove koji nastaju u gospodarstvu, industriji, obrtu i sl., te sva otpadna električna i elektronička oprema koja nastaje u

kućanstvima ili u proizvodnim i/ili uslužnim djelatnostima kad je po vrsti i količini slična EE otpadu iz kućanstava. EE otpad se svrstava u količinski najbrže rastuću kategoriju otpada, a predstavljaju je otpadni kućanski aparati, računala, telefoni, mobiteli i drugo. Prema *Pravilniku o katalogu otpada* EE otpad se može naći pod ključnim brojevima 16 02 i 20 01. Gospodarenje EE otpadom uređeno je *Pravilnikom o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom* kojim se propisuju mjere i aktivnosti za odvojeno skupljanje EE otpada radi njegove obrade i uporabe.

Za prikupljanje EE otpada na području Republike Hrvatske od strane Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u nastavku: *MZOE*) određen je nacionalni koncesionar za gospodarenje ovom vrstom otpada – *Flora VTC d.o.o.* iz Virovitice. Za sve vrste EE otpada stanovnici i gospodarski subjekti mogu naručiti besplatan odvoz otpada na više načina:

- pozivom na telefonski broj 0800 444 110 (od 8 do 16 sati),
- unosom naloga putem web portala – www.eeotpad.com,
- E-mailom – prijava@eeotpad.com.

Zakonska obveza je zbrinuti EE otpad 20 dana od prijave.

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) gdje će stanovnici moći predati otpadne električne i elektroničke uređaje i opremu.

Otpadna vozila

Otpadno vozilo je vozilo koje radi oštećenja, dotrajalosti ili drugih uzroka, posjednik odbacuje, namjerava ili ga mora odbaciti. Gospodarenje otpadnim vozilima je definirano *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim vozilima*, a vrste otpada koje se mogu pronaći prilikom odbacivanja vozila su definirane ranije citiranim *Pravilnikom o katalogu otpada* pod ključnim brojem 16 01.

Tvrtka CE-ZA-R d.o.o. – *Centar za reciklažu* u sastavu C.I.O.S. grupe ima koncesiju za obavljanje djelatnosti sakupljanja otpadnih vozila na području Republike Hrvatske.

Adresa navedene tvrtke je Josipa Lončara 15, 10090 Zagreb. Besplatni telefonski broj za prijavu besplatnog odvoza auto-olupina i velikih kućanskih uređaja je 0800 0204.

Otpadne baterije i akumulatori

Gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima propisano je *Pravilnikom o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima* kojim je definiran sustav skupljanja, obrade i recikliranja te kontrolirane uporabe i/ili zbrinjavanja ostataka nakon njihove obrade. Vrste otpadnih baterija i akumulatora su definirane ranije citiranim *Pravilnikom o katalogu otpada* pod ključnim brojem 16 06.

Stanovnici sa područja Općine Kneževi Vinogradi navedeni otpad mogu predati u najbližem reciklažnom dvorištu.

Spremnik za otpadne baterije je postavljen u trgovini NTL u ventru naselja Kneževi Vinogradi.

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) gdje će stanovnici moći predati otpadne baterije i akumulatore.

Otpadne gume

Gospodarenje otpadnim gumama propisano je *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama*, prema kojem je cilj gospodarenja otpadnim gumama njihova uporaba, pri čemu recikliranje ima prednost u odnosu na korištenje u energetske svrhe.

Stanovnici Općine Kneževi Vinogradi mogu prilikom zamjena guma kod servisera (vulkanizera) predati stare otpadne gume ili ih mogu predati u najbližem reciklažnom dvorištu.

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) gdje će stanovnici moći predati otpadne gume.

Otpadna ulja

Otpadno ulje je svako otpadno mazivo i otpadno jestivo ulje, klasificirano pod ključnim brojevima 12 01, 13 i 20 01 *Pravilnika o katalogu otpada*, a postupanje s otpadnim uljem definirano je *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima*.

Stanovnici Općine Kneževi Vinogradi mogu navedeni otpad predati u najbližem reciklažnom dvorištu.

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta te planira nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS) gdje će stanovnici moći predati otpadna ulja.

Otpad iz industrije titan dioksida

Gospodarenje otpadom iz industrije titan-dioksida propisano je *Pravilnikom o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida*, prema kojem posjednik ove kategorije otpada mora osigurati odvojeno skladištenje i predaju ovlaštenom skupljaču radi daljnje obrade, uporabe i zbrinjavanja. Primjena titan-dioksida je najčešća u automobilskoj industriji (npr. politure za automobile), kozmetičkoj industriji (primjer; bjelila u pastama za zube), prehrambenoj industriji (npr. bojila za hranu), itd.

Odvajanje navedene vrste otpada na području Općine Kneževi Vinogradi odvijati će se na mjestu nastanka otpada te će se davati na zbrinjavanje ovlaštenim oporabiteljima ili skupljačima.

Na području Općine Kneževi Vinogradi do sada nije evidentirana ova vrsta otpada.

Otpad koji sadrži poliklorirane bifenile (PCB) i poliklorirane terfenile (PCT)

PCB i PCT su toksični organski aromatski sintetički spojevi koji se najčešće koriste kao dielektrici u zatvorenim sustavima unutar transformatora i kondenzatora i koji su klasificirani kao opasni otpad pod ključnim brojevima 16 01 09, 16 i 01 10 *Pravilnika o katalogu otpada*. Gospodarenje otpadom koji sadrži poliklorirane bifenile i poliklorirane terfenile propisano je

Pravilnikom o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima, čiji je cilj evidentiranje navedene kategorije otpada, te njegovo konačno zbrinjavanje.

Odvajanje navedene vrste otpada na području Općine Kneževi Vinogradi odvijati će se na mjestu nastanka otpada te će se davati na zbrinjavanje ovlaštenim oporabiteljima ili skupljačima.

Na području Općine Kneževi Vinogradi do sada nije evidentirana ova vrsta otpada.

Otpad koji sadrži azbest

Otpad koji sadrži azbest je otpadni sirovi azbest i svaka tvar ili predmet koji sadrži azbest i azbestna vlakna, azbestna prašina nastala emisijom azbesta u zrak kod obrade azbesta ili tvari, materijala i proizvoda koji sadrže azbest koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Vrste otpada koji sadrže azbest su definirane *Pravilnikom o katalogu otpada* pod ključnim brojem 17 06 i obuhvaćaju izolacijske materijale koji sadrže azbest, građevinske materijale koji sadrže azbest, itd. Zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest nastao tijekom izvođenja radova gradnje, rekonstrukcije, održavanja ili uklanjanja građevine ili dijela građevine obavlja se na posebno izgrađenim plohami odlagališta i neusklađenih odlagališta – kasetama za zbrinjavanje azbesta.

Gospodarenje otpadom koji sadrži azbest propisano je *Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest* i *Naputkom o postupanju s otpadom koji sadrži azbest* („*Narodne novine*“, br. 89/08), a njihov je cilj utvrđivanje mjera u svrhu sprečavanja i smanjenja onečišćenja azbestom radi zaštite ljudskog zdravlja i okoliša.

Odvajanje navedene vrste otpada na području Općine Kneževi Vinogradi odvijati će se na mjestu nastanka otpada te će se davati na zbrinjavanje ovlaštenim oporabiteljima ili skupljačima.

Otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda definiran je *Pravilnikom o katalogu otpada* u grupi 19 08. Gospodarenje otpadnim muljem propisano je *Pravilnikom o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi*.

Baranjski vodovod d.o.o. upravlja uređajem za pročišćavanje otpadnih voda na području Općine Kneževi Vinogradi te je obvezan gospodariti otpadnim muljem iz navedenog uređaja sukladno ZOGO.

Medicinski otpad

Vrste medicinskog otpada su definirane *Pravilnikom o katalogu otpada*, pod ključnim brojevima skupine 18 i obuhvaćaju: dijelove ljudskog tijela i organa, citotoksike i citostatike, itd. Gospodarenje medicinskim otpadom propisano je *Pravilnikom o gospodarenju medicinskim otpadom*.

Na području Općine kneževi Vinogradi medicinskim otpadom se gospodari sukladno članku 7. *Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom*:

- (1) *Djelatnici ustanova koje obavljaju zdravstvenu njegu u kući bolesnika i/ili slične djelatnosti, dužni su preuzimati opasni medicinski otpad nastao njihovom djelatnošću. Obrada preuzetog otpada mora se osigurati na trošak ustanove.*
- (2) *Ljekarne su dužne od građana preuzimati stare lijekove i/ili sličan farmaceutski otpad neovisno o njegovu podrijetlu.*
- (3) *Veterinarske ljekarne i veterinarske ambulante dužne su od građana preuzimati stare veterinarske lijekove i/ili sličan farmaceutski otpad nastao pružanjem veterinarskih usluga u kućanstvima i/ili na poljoprivrednim gospodarstvima.*
- (4) *Reciklažna dvorišta dužna su, sukladno posebnom propisu, preuzimati medicinski otpad iz kućanstva.*

9. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Prikupljanje miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada. Na području Općine Kneževi Vinogradi organiziranim skupljanjem komunalnog otpada obuhvaćeno je 75,5% stanovništva.

Općina Kneževi Vinogradi je u postupku uspostave usluge odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na svom području.

Na predmetnom području osigurati će se odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada na način da će se poticati i primjenjivati kućno kompostiranje.

Za kućanstva i stambene jedinice čiji ukućani nisu zainteresirani za provođenje kućnog kompostiranja osigurati će se spremnici za odvojeno sakupljanje biootpada te će *Baranjska čistoća d.o.o.* organizirati prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje navedenog otpada.

Kako bi se sukladno ZOGO-u u što većoj mjeri provodio plan smanjenja nastanka komunalnog otpada, odnosno, kako bi se iz komunalnog otpada izdvojio što veći dio biorazgradivog otpada, potrebno je educirati stanovništvo vezano uz kompostiranje. Stanovništvo treba educirati kroz radionice i tematska predavanja o važnosti odvajanja i kompostiranja otpada, te pisanim materijalima i predavanjima o postupcima kompostiranja otpada u vlastitom dvorištu.

Općina Kneževi Vinogradi uvela je naplatu prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini sukladno *Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom i Odluci o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluge povezane s tom javnom uslugom* čime se potiče odvojeno prikupljanje biorazgradivog komunalnog otpada odnosno smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

10. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Odvojeno prikupljanje otpadnih materijala kao što su papir, metal, staklo i plastika te prikupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada utemeljuje se kao dinamički sustav, koji se stalno može i treba prilagođavati lokalnim i globalnim uvjetima. Dogradnja sustava skupljanja navedenih vrsta komunalnog otpada u Općini Kneževi Vinogradi je vrlo odgovoran i uvijek aktualan zadatak. Kod toga treba težiti da su sustavi odvojenog prikupljanja ekološki (održivi ekotoksikološki ekvivalent) i gospodarski (društveno odgovorni trošak) optimizirani.

Sustavi odvojenog prikupljanja moraju biti tržišno povoljni. Opravdano je odvojeno prikupljati otpad za koji je poznat konačni način reciklaže odnosno uporabe.

Općina Kneževi Vinogradi izvršava obvezu odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na sljedeće načine:

- spremnicima za odvojeno prikupljanje papira i plastike na „kućnom pragu“,
- namjenskim vrećama za odvojeno prikupljanje stakla i metala na „kućnom pragu“,
- postavljenim spremnicima za odvojeno sakupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike na javnim površinama,
- prikupljanjem krupnog (glomaznog) komunalnog otpada prema pozivu.

10.1 Zeleni otoci i pojedinačni spremnici

Na javnim površinama Općine Kneževi Vinogradi postavljeno je petnaest (15) zelenih otoka. Lokacije zelenih otoka navedene su u tablici niže (Tablica 6.).

Tablica 6. Lokacije zelenih otoka na području Općine Kneževi Vinogradi

NASELJE	LOKACIJA	SPREMNICI			
		PAPIR	STAKLO	PLASTIKA	METAL
Kneževi Vinogradi	Pošta	√	√	√	/
Kneževi Vinogradi	Naselje hrvatskih branitelja	√	√	√	/
Kneževi Vinogradi	Pravoslavno groblje	√	√	√	√
Karanac	Dom kulture	√	√	√	/
Karanac	Štefan Kasa	√	√	√	√
Karanac	Ciglana	√	√	√	√

Kamenac	Centar	√	√	√	/
Kotlina	Dom kulture	√	√	√	/
Kotlina	Jezero	/	√	√	√
Suza	Dom kulture	√	√	√	/
Suza	Jezero	/	√	√	√
Zmajevac	Dom kulture	√	√	√	/
Zmajevac	Kružni tok	/	√	√	√
Zmajevac	Vašarište	/	√	√	√
Mirkovac	Kapelica	/	√	√	√

10.2 Reciklažno dvorište

Reciklažno dvorište mora udovoljavati osnovnim tehničko-tehnološkim uvjetima sukladno odredbama *Pravilnika o gospodarenju otpadom*.

Radni postupci u reciklažnim dvorištima moraju biti usklađeni sa ZOGO-om, *Pravilnikom o gospodarenju otpadom* i Pravilnicima o postupanju s posebnim kategorijama otpada.

Organizirano sakupljanje određenih vrsta otpada u reciklažnim dvorištima obavlja se u skladu s propisima, te na taj način dolazi do unapređenja kvalitete usluge i smanjivanja troškova.

Prednosti odvojenog sakupljanja u reciklažnim dvorištima su sljedeće:

- građani mogu tijekom cijele godine, radnim danima dvorišta, besplatno odložiti glomazni otpad i ostale vrste otpada koje reciklažno dvorište zaprima
- napušta se razbacivanje glomaznog otpada po javnim gradskim površinama
- provodi se kvalitetnije odvojeno prikupljanje glomaznog otpada i time efikasnije recikliranje i oporaba (automobilske gume, metali, rashladni uređaji, EE otpad i drugo)
- omogućuje se ravnomjernije i efikasnije sortiranje te priprema za daljnju obradu.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je zaprimati vrste otpada određene *Pravilnikom o gospodarenju otpadom*, a u njih se ubrajaju problematični otpad (opasni komunalni otpad), otpadni papir, otpadni metal, otpadno staklo, otpadna plastika, otpadni tekstil, krupni (glomazni) otpad, jestiva ulja i masti, boje, deterdženti, lijekovi, baterije i akumulatori te električna i elektronička oprema, građevni otpad iz kućanstva i ostalo.

Ključni brojevi otpada koji se zaprimaju u reciklažno dvorište prikazani su u tablici 2 u poglavlju 2.3. *Ocjena stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području Općine kneževi Vinogradi.*

Općina Kneževi Vinogradi započela je izgradnju reciklažnog dvorišta (opisano u poglavlju 4.2. *Planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom*) te planira uspostaviti mobilno reciklažno dvorište na svom području.

10.3 Sakupljanje krupnog komunalnog (glomaznog) otpada iz domaćinstava

Krupni (glomazni) komunalni otpad prikuplja se od stanovnika prema pozivu. Korisnici javne usluge mogu pozvati *Baranjsku čistoću d.o.o.* da preuzme glomazni otpad do količine 3 m³ dva (2) puta godišnje na svom obračunskom mjestu bez naknade sukladno rasporedu odvoza koji odredi *Baranjska čistoća d.o.o* *Kalendarom odvoza* (poveznica- <http://knezevi-vinogradi.hr/wp-content/uploads/2016/01/KALENDAR-ODVOZA-2018.-godina.xls>). Korisnici javne usluge mogu naručiti odvoz glomaznog otpada veće količine od 3 m³ i više puta godišnje na svom obračunskom mjestu po cijeni prijevoza tog otpada sukladno cjeniku *Baranjske čistoće d.o.o.*

Uspostavom reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta, stanovnici će moći predati glomazni otpad na istima.

11. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

- Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika za miješani komunalni otpad
- Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika za biootpad
- Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika/namjenskih vreća za reciklabilni otpad
- Osiguravanje kompostera za kućno kompostiranje
- Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada
- Donošenje *Odluke o mjerama za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada*
- Izgradnja reciklažnog dvorišta
- Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta (u suradnji sa susjednim JLS)
- Uspostava centra za ponovnu uporabu (CPU) ili uspostava suradnje sa najbližim CPU-om
- Sanacija lokacija onečišćenih otpadom
- Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
- Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada

12.IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE MJERA

12.1 Izvori financiranja

Provedba mjera za uspješnu uspostavu sustava gospodarenja otpadom Općine Kneževi Vinogradi zahtijeva utvrđivanje izvora financiranja. Isti se u ovom planu trebaju uzeti u obzir samo kao okvirni budući da se svi izvori financiranja ne mogu unaprijed definirati. Iz tog razloga u ovom *Planu* iznijet će se mogući izvori financiranja planiranih zahvata koji imaju za cilj unapređenje sustava gospodarenja otpadom na području Općine kneževi Vinogradi.

Izvori financiranja mogu biti, uz vlastita sredstva, dostupni i iz međunarodnih i javnih fondova, Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR) te komercijalnog kapitala, koncesija, javno –privatnih partnerstva, i slično.

Javni izvori

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Sredstva Fonda namijenjena su, između ostalog, projektima sa ciljem saniranja odlagališta otpada, poticanja izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obrade otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada.

Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR)

Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) ustanovila je dva programa kreditiranja, pogodna za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, tj. program za obnovu i razvoj komunalne infrastrukture i program za sufinanciranje ekoloških projekata. Krediti su u hrvatskim kunama.

Strukturni fondovi EU

Strukturni fondovi EU su u službi kohezijske politike EU. Cilj ove politike, koja iznosi preko trećine proračuna EU, je ostvarivanje gospodarske i društvene kohezije odnosno ujednačen razvoj unutar EU. Iz ovih se fondova financiraju razvojni projekti koji doprinose smanjivanju razlika između razvijenijih i manje razvijenih dijelova EU kao i promicanju ukupne konkurentnosti europskog društva i gospodarstva. Ovi su fondovi na raspolaganju zemljama članicama Europske unije koje imaju potrebe za dodatnim EU ulaganjima u ujednačen i održiv gospodarski i društveni razvoj. Sredstva EU predstavljaju osnovu za financiranje Planiranog sustava gospodarenja otpadom. Iz fondova EU moguće je osigurati dio potrebnih

sredstava za kapitalne troškove, u prvom redu za financiranje odvojenog skupljanja otpada i reciklažnih dvorišta.

Ostali izvori

Izvori financiranja mogu biti i prihodi od oporabljenog otpada, naknade za odlaganje inertnog otpada, namjenske naknade koju bi plaćali proizvođači otpada – domaćinstva i privredni subjekti te ostali slični prihodi. Visina troškova – prihoda kojim se opterećuju proizvođači otpada mogu se odrediti odmah nakon izrade tehničke dokumentacije za pojedine zahvate što će rezultirati osiguravanjem potrebnih vlastitih sredstava kao učešća koje Općina Kneževi Vinogradi treba osigurati bez obzira o odabiru načina financiranja.

12.2 Financijska sredstva potrebna za ulaganja u stavke potrebne za izvršenje Plana gospodarenja otpadom

Procjena visine potrebnih financijskih sredstava za provođenje aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na području Općine Kneževi Vinogradi prikazana je u tablici u nastavku (Tablica 7.).

Tablica 7. Procjena potrebnih ulaganja u predviđene stavke u gospodarenju otpadom u razdoblju od 2018. do 2023. godine

Br.	Naziv investicije	Planirana vrijednost (kn)
2018. godina		
1.	Provedba ankete o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima	2.000,00
2.	Osiguravanje kompostera za kućno kompostiranje	*Odrediti će se nakon provedbe ankete o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima
3.	Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada	Besplatno u sklopu izgradnje reciklažnog dvorišta
4.	Donošenje <i>Odluke o mjerama za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada</i>	/
5.	Izgradnja reciklažnog dvorišta	1.700.000,00

6.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	20.000,00
7.	Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
8.	Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
2019. godina		
1.	Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika za miješani komunalni otpad	*Odrediti će se nakon provedbe ankete o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima
2.	Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika za biootpad	*Odrediti će se nakon provedbe ankete o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima
3.	Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada	5.000,00
4.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	20.000,00
5.	Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
6.	Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
2020. godina		
1.	Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika/namjenskih vreća za reciklabilni otpad	*Odrediti će se nakon provedbe ankete o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima
2.	Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	Provest će se u suradnji sa susjednim JLS.
3.	Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada	5.000,00
4.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	20.000,00
5.	Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provoditi će Baranjska

		čistoća d.o.o.
6.	Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
2021. godina		
1.	Uspostava centra za ponovnu uporabu (CPU) ili uspostava suradnje sa najbližim CPU-om – Idejno rješenje	20.000,00
2.	Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada	5.000,00
3.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	20.000,00
4.	Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
5.	Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
2022. godina		
1.	Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada	5.000,00
2.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	20.000,00
3.	Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
4.	Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
2023. godina		
1.	Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada	5.000,00
2.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom	20.000,00
3.	Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.
4.	Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada	Provoditi će Baranjska čistoća d.o.o.

13.ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE

13.1 Terminski plan realizacije aktivnosti predviđenih ovim Planom

Tablica 8. Plan realizacije aktivnosti predviđenih Planom

Objekti, oprema i aktivnosti	Godina					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Provedba ankete o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima						
Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika za miješani komunalni otpad						
Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika za biootpad						
Osiguravanje korisnicima usluge (fizičkim osobama i osobama koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost) spremnika/namjenskih vreća za reciklabilni otpad						
Osiguravanje kompostera za kućno kompostiranje						
Informiranje i edukacija stanovništva o važnosti smanjenja količine otpada i načinu odvajanja otpada						
Donošenje <i>Odluke o mjerama za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada</i>						
Izgradnja reciklažnog dvorišta						
Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta						
Uspostava centra za ponovnu uporabu (CPU) ili uspostava suradnje sa najbližim CPU-om						
Sanacija lokacija onečišćenih otpadom						
Utvrđivanje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu						
Praćenje količina odvojeno prikupljenog otpada						

13.2 Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske

Osnovni ciljevi PGO RH su:

- smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada
- povećanje udjela odvojeno prikupljenog otpada
- recikliranje i ponovna uporaba otpada
- smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpada

Na području jedinice lokalne samouprave Općine Kneževi Vinogradi nositelji izvršenja navedenih ciljeva su:

- *Baranjska čistoća d.o.o.*
  - uspostaviti će cjeloviti sustav gospodarenja otpadom na području Općine kneževi Vinogradi
  - povećati će udio odvojeno prikupljenog otpada provodeći mjere propisane ovim Planom u suradnji s Općinom Kneževi Vinogradi
  - surađivati će sa ovlaštenim oporabiteljima predajući im odvojeno prikupljeni otpad iz spremnika (kućanstva, gospodarski subjekti, javne površine) te planiranog reciklažnog dvorišta i planiranog mobilnog reciklažnog dvorišta
  - prethodnu obradu otpada provoditi će u planiranom reciklažnom dvorištu u vidu rasklapanja glomaznog otpada i sortiranja otpada
  - smanjiti će udio biorazgradivog komunalnog otpada u miješanom komunalnom otpadu informiranjem, edukacijom i poticanjem stanovnika na odvojeno prikupljanje biootpada i kućno kompostiranje
  - uspostaviti će praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
  - uspostaviti će sustav praćenja odvojeno prikupljenog otpada

- *Općina Kneževi Vinogradi*
  - provesti će anketu o potrebama spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u kućanstvima u suradnji sa tvrtkom *Baranjska čistoća d.o.o.*
  - provoditi će sanaciju lokacija onečišćenih otpadom
  - nabaviti će svu potrebnu opremu za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom (spremnici za biootpad, komposter, spremnici/namjenske vreće za reciklabilni otpad, mobilno reciklažno dvorište)
  - uspostaviti će Centar za ponovnu uporabu ili će dogovoriti suradnju sa najbližim Centrom za ponovnu uporabu
  - donijeti će *Odluku o mjerama sprečavanja nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada*